

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ



Π.Μ.Σ. «Ασφάλεια Ψηφιακών Συστημάτων»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«GDPR και χρήστες: Κατανόηση των δικαιωμάτων, ευκολία εξάσκησης και διαπίστωση των privacy by design λειτουργιών»

Γούναρη Αικατερίνη – ΜΤΕ1708

Επιβλέπων Καθηγητής : Λαμπρινουδάκης Κωνσταντίνος

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2020



Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Κωνσταντίνο Λαμπρινουδάκη, για την άμεση και έμπρακτη βοήθειά του.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την ηθική και οικονομική υποστήριξη που μου προσέφεραν σε αυτό το ταξίδι.

Γούναρη Αικατερίνη



Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	2
Περίληψη	5
Συνομογραφίες.....	6
Εισαγωγή.....	7
Σκοπός & Στόχοι.....	8
Διάρθρωση της μελέτης.....	9
1 ^ο Κεφάλαιο	10
1.1 Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων	10
1.2 Αντικείμενο και Στόχοι.....	11
1.3 Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής.....	11
1.4 Εδαφικό πεδίο	12
1.5 Ορισμοί	12
2 ^ο Κεφάλαιο	13
2.1 Η έννοια των προσωπικών δεδομένων	13
2.2 Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων	14
2.3 Νομιμότητα της Επεξεργασίας	15
2.4 Συγκατάθεση.....	17
3 ^ο Κεφάλαιο	19
3.1 Δικαιώματα των Υποκειμένων των δεδομένων	19
3.2 Δικαίωμα Ενημέρωσης/ Διαφάνεια (άρθρο 12).....	20
3.3 Δικαίωμα Πρόσβασης (άρθρο 15).....	20
3.4 Δικαίωμα Διόρθωσης (άρθρο 16).....	21
3.5 Δικαίωμα Διαγραφής («Δικαίωμα στη Λήθη») (άρθρο 17)	21
3.6 Δικαίωμα Περιορισμού της Επεξεργασίας (άρθρο 18)	22
3.7 Δικαίωμα στη Φορητότητα (άρθρο 18).....	23
3.8 Δικαίωμα Εναντίωσης (άρθρο 21).....	23
3.9 Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 22)	24
3.10 Άσκηση των δικαιωμάτων	26
4 ^ο Κεφάλαιο	27
4.1 Ο ρόλος του Υπεύθυνου Επεξεργασίας (ή υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας).....	27



4.1.1	Διαφανής Ενημέρωση.....	29
4.1.2	Αρχή της Λογοδοσίας.....	30
4.1.3	Εκτίμηση Αντικτύπου (DPIA).....	31
4.1.4	Προστασία των δεδομένων ήδη από το σχεδιασμό και εξ ορισμού (Privacy by design & by default).....	32
5°	Κεφάλαιο	34
5.1	Μεθοδολογία έρευνας	34
5.2	Ποσοτική προσέγγιση – Ερωτηματολόγιο.....	35
5.3	Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας.....	36
6°	Κεφάλαιο	47
6.1	Συμπεράσματα.....	47
	Βιβλιογραφία	48
	Πίνακας Εικόνων και Γραφημάτων.....	49
	Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο (μέσω Google Forms)	50



Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως αντικειμενικό σκοπό τη μελέτη του Ευρωπαϊκού Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων που ενισχύθηκαν από τις 25 Μαΐου 2018 που τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός και καθιέρωσε ενιαίο νομικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς έχει ως αποτέλεσμα ολόένα και αυξανόμενο πλήθος προσωπικών δεδομένων να υφίστανται και ηλεκτρονική επεξεργασία, με κίνδυνο την παραβίαση της ιδιωτικότητας και της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων.

Η εργασία αυτή διερευνά το επίπεδο ευαισθητοποίησης των ατόμων που μεταβιβάζουν τα δεδομένα τους ως υποκείμενα των δεδομένων τους σχετικά με την επεξεργασία και τη διαχείριση των προσωπικών τους πληροφοριών, Επιπλέον μέσα από αυτήν τη μελέτη εξετάζεται τόσο το επίπεδο γνώσης και κατανόησης των δικαιωμάτων από τα ίδια τα άτομα (υποκείμενα), όσο και ο τρόπος υλοποίησης των δικαιωμάτων αυτών από τους φορείς που συλλέγουν στην κατοχή τους προσωπικά δεδομένα με σκοπό τη διασφάλιση της ακεραιότητας, διαθεσιμότητας και αυθεντικότητας αυτών.

Λέξεις κλειδιά: Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Επεξεργασία δεδομένων, Υπεύθυνος επεξεργασίας, Υποκείμενα δεδομένων, Δικαιώματα, Προστασία από το σχεδιασμό, Προστασία εξ ορισμού



Συντομογραφίες

ΓΚΠΔ: Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΕΕ) 2016/679

GDPR: General Data Protection Regulation

Κανονισμός: Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΕΕ) 2016/679

Δεδομένα: Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

ΥΠΔ: Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση



Εισαγωγή

Μέχρι το 2016 και τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) είχαν τους δικούς τους νόμους σχετικά με τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σχετικά με τους πολίτες τους σε συνδυασμό με την οδηγία 95/46/ΕΚ που εξέδωσε η ΕΕ στις 24 Οκτωβρίου 1995.

Στις 27 Απριλίου 2016, ο Γενικός Κανονισμός για την προστασία των δεδομένων εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τέθηκε σε πλήρη ισχύ στις 25 Μαΐου 2018, αντικαθιστώντας όλους τους τοπικούς και εθνικούς νόμους για την προστασία των δεδομένων στα κράτη μέλη της ΕΕ, αλλά και την αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015).

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (General Data Protection Regulation – GDPR) περιλαμβάνει κανόνες για τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πρέπει να κατανοήσουν καθώς και να τηρούν. Μεταξύ των πιο σημαντικών μέτρων στο GDPR είναι η εισαγωγή ενός νέου συστήματος επιβολής προστίμων που αποτελεί μέρος του νέου κανονισμού. Αυτό το σύστημα περιέχει τη ρήτρα όταν κάθε οργανισμός δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του νέου Κανονισμού μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο μέχρι 4% του ετήσιου παγκόσμιου κέρδους τους, το οποίο λειτουργεί ως αποτελεσματικός αποτρεπτικός παράγοντας και ενθάρρυνση στους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις να συμμορφώνονται με τον GDPR το συντομότερο δυνατόν.

Εκτός από την εισαγωγή ισχυρών προστίμων, ο GDPR περιέχει πολλές νέες και ενδιαφέρουσες ρυθμίσεις και κανόνες για τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις που πρέπει να υιοθετήσουν και να τηρήσουν. Μια σημαντική θετική αλλαγή είναι ότι οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στην περιοχή της ΕΕ πρέπει να έρχεται σε επαφή μόνο με μία αρχή προστασίας δεδομένων αντί με μία σε κάθε χώρα. Η αρχή προστασίας δεδομένων πρέπει να ορίζεται σύμφωνα με την κύρια βάση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Κάθε οργανισμός και επιχείρηση που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να ορίσουν έναν Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ ή Data Protection Officer - DPO). Ο ΥΠΔ μπορεί να απασχολείται ή να συνάπτεται ως υπηρεσία και πρέπει να διαθέτει την αντίστοιχη εμπειρογνωμοσύνη στα υπό επεξεργασία δεδομένα. Υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις για τον ορισμό του ΥΠΔ. Αυτός ο κανόνας βασίζεται στο μέγεθος της οργάνωσης και στον όγκο των δεδομένων που υπόκεινται σε επεξεργασία, για παράδειγμα, οι Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) δεν χρειάζεται να διορίσουν έναν υπεύθυνο, εάν δεν επεξεργάζονται επαρκή δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015).

Η προστασία των δεδομένων από το σχεδιασμό (privacy by design) και την αθέτηση υποχρεώσεων έχει γίνει ο νέος κανόνας στην ΕΕ. Όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προορίζονται ή χρησιμοποιούνται στην ευρωπαϊκή αγορά πρέπει να σχεδιάζονται με γνώμονα την προστασία των δεδομένων από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης. Και τα προϊόντα και οι υπηρεσίες έχουν από προεπιλογή το ιδιωτικό απόρρητο, ρυθμίσεις σε φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015).

Κάθε πολίτης και επισκέπτης στην ΕΕ είναι νόμιμος ιδιοκτήτης οποιωνδήποτε δεδομένων καταχωρούνται στην ΕΕ και έχει το δικαίωμα να ξεχαστούν σύμφωνα με το νέο κανονισμό. Αυτό σημαίνει ότι ο ιδιοκτήτης



των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει την κατάργηση των δεδομένων του από οποιαδήποτε πλατφόρμα ή υπηρεσία, εάν δεν υπάρχουν νόμιμες απαιτήσεις για τη διατήρησή τους.

Κάθε υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να μεταφέρει τις δικές τους προσωπικές πληροφορίες από έναν πάροχο υπηρεσιών σε άλλο με δική του επιλογή. Αυτό γίνεται για τις μικρότερες εταιρείες ώστε να είναι σε θέση να ανταγωνίζονται με μεγαλύτερες εταιρείες για τα δεδομένα πελατών και για να καταστήσει σαφές ότι τα δεδομένα ανήκουν πάντοτε στο υποκείμενο και το ίδιο αποφασίζει για το πού θα χρησιμοποιούνται και θα αποθηκεύονται. Αυτό σημαίνει επίσης ότι το υποκείμενο πρέπει να είναι καλύτερα ενημερωμένο για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα δεδομένα καθώς και να έχει πραγματική πρόσβαση σε αυτά.

Ένας άλλος μεγάλος αντίκτυπος που έχει ο Κανονισμός είναι η ενημέρωση σχετικά με τις παραβιάσεις και τις διαρροές δεδομένων. Σύμφωνα με τον GDPR, η κοινοποίηση παραβίασης θα είναι υποχρεωτική και η μη ενημέρωση των ατόμων και των εποπτικών αρχών για την απώλεια δεδομένων όσο το δυνατόν γρηγορότερα θα οδηγήσει σε πρόστιμα για τον εν λόγω οργανισμό ή επιχείρηση.

Σκοπός & Στόχοι

Στην παρούσα διπλωματική εργασία σκοπός είναι να προσεγγισθεί μια σαφή και συνοπτική εικόνα του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΓΚΠΔ) 2016/679 καθώς και να παρουσιαστεί μια λεπτομερή ανάλυση της έννοιας των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων στον Κανονισμό.

Σε μια εποχή που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι στην ζωή μας, τα προσωπικά δεδομένα είναι απαραίτητα για την χρήση εφαρμογών και υπηρεσιών αλλά και πολύτιμα για εμπορικούς σκοπούς. Ο άνθρωπος ακολουθώντας την ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας χρησιμοποιεί τα βιομετρικά του για εύκολη πρόσβαση στο κινητό και τον υπολογιστή του, αποκαλύπτει λεπτομέρειες της προσωπικής και επαγγελματικής ζωής του, καταναλωτικές προτιμήσεις με σκοπό να συνάψει σχέσεις με άλλους ανθρώπους, να πραγματοποιήσει συναλλαγές, να επικοινωνήσει ή να διασκεδάσει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αποκαλύπτει όνομα, τηλέφωνο, διεύθυνση, IBAN, email, IP address, ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, ΑΔΤ και να συμπληρώνει μια εικόνα προφίλ, με τα στοιχεία της συμπεριφοράς του, της κίνησης στον χώρο, τις χρονικές επιλογές, τις καταναλωτικές προτιμήσεις, τις πολιτικές πεποιθήσεις, ιατρικές πληροφορίες και βιομετρικά δεδομένα τα οποία συλλέγονται και πρέπει να διασφαλίζονται.

Η παρούσα διπλωματική εργασία παρέχει λεπτομερή ανάλυση των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων σύμφωνα με το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR) και διερευνά από τη μια κατά πόσο τα υποκείμενα των δεδομένων γνωρίζουν και ασκούν τα δικαιώματά τους και από την άλλη το ρόλο και τις υποχρεώσεις των οργανισμών ως υπεύθυνοι επεξεργασίας.



Διάρθρωση της μελέτης

Η παρούσα διπλωματική εργασία διαρθρώνεται σε πέντε βασικά κεφάλαια με σκοπό τη διευκόλυνση της σταδιακής μελέτης που απαιτεί το πολυδιάστατο θέμα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με το Γενικό Κανονισμό.

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων καθώς και τα κύρια σημεία του, τα οποία αποτελούν το πλαίσιο στο οποίο πρέπει να κινηθούν και να συμμορφωθούν οι φορείς και οι επιχειρήσεις που έχουν στην κατοχή τους και επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Το δεύτερο κεφάλαιο εστιάζει στον ορισμό των προσωπικών δεδομένων και της επεξεργασίας τους, καθώς αναφέρονται και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι οργανισμοί ως υπεύθυνοι επεξεργασίας ώστε να ορίζεται η επεξεργασία ως νόμιμη.

Το τρίτο κεφάλαιο επικεντρώνεται αναλύει το κύριο στοιχείο της παρούσας διπλωματικής, το ρόλο των υποκειμένων των δεδομένων. Για το σκοπό αυτό, στο τρίτο μέρος αναλύονται πλήρως τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων με σκοπό να παρουσιαστεί η σημαντική αλλαγή που επέφερε ο Κανονισμός σχετικά με τη στάση των χρηστών έναντι της επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο εισάγεται η δημιουργία δεσμών εμπιστοσύνης στις συναλλαγές και στις συμβατικές σχέσεις μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων, μέσω της ενίσχυσης των δικαιωμάτων του πρώτου και της αύξησης των υποχρεώσεων του δεύτερου. Επιπλέον, εξετάζονται οι αρχές «ήδη από τον σχεδιασμό» και «εξ ορισμού» (*privacy by design and by default*), με σκοπό να παρουσιαστεί ο ρόλος των οργανισμών σχετικά με το τρόπο διαχείρισης τόσο των προσωπικών δεδομένων όσο και των δικαιωμάτων των υποκειμένων.

Το πέμπτο κεφάλαιο αποτελείται από τη διεξαγωγή της έρευνας με τη χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, μέσω του οποίου μελετήθηκε το επίπεδο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με την ασφάλεια και προστασία της ιδιωτικότητας καθώς και το επίπεδο συμμόρφωσης των οργανισμών στην Ελλάδα.

Τέλος, το έκτο κεφάλαιο αποτελείται από την ανακεφαλαίωση των συμπερασμάτων που εξήχθησαν από την εργασία αυτή και γίνονται κάποιες προτάσεις για περαιτέρω έρευνα σχετικά με το εξεταζόμενο θέμα.



1^ο Κεφάλαιο

1.1 Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων

Στις 27 Απριλίου 2016 ψηφίστηκε ένα ενωσιακό νομοθέτημα, με το οποίο αντικαθίσταται η οδηγία 95/46/ΕΚ. Πρόκειται για τον Κανονισμό 2016/679 με τον τίτλο «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων», ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018. Η πρόβλεψη αυτής της διετούς μεταβατικής περιόδου κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα να ενημερωθούν και να προετοιμαστούν για την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων κυρίως όσοι χειρίζονται προσωπικά δεδομένα, δηλαδή οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες επεξεργασίας, όπως, άλλωστε, και οι αρμόδιες εποπτικές αρχές, που για την Ελλάδα είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Κάθε επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή που είναι εγκατεστημένη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και χειρίζεται προσωπικά δεδομένα τα οποία αφορούν άτομα που βρίσκονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί πλήρως με τις απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR). Ο Κανονισμός, καταργώντας την Οδηγία 95/46/ΕΚ, η οποία ως σήμερα αποτελούσε το βασικό νομικό πλαίσιο για την προστασία - του θεμελιώδους δικαιώματος - των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρώπη, αποτελεί μια κανονιστική εξέλιξη στο ρυθμιστικό περιβάλλον, η οποία επήλθε από δυο κύριες παραμέτρους: πρώτον, την ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη (ψηφιακή επανάσταση, διαδίκτυο, κινητή τηλεφωνία, big data κ.ά.), που κατέστησε την Οδηγία παρωχημένη, και δεύτερον, την ασυμμετρία εφαρμογής της Οδηγίας από τα κράτη-μέλη, εξαιτίας της οποίας προέκυψε έλλειμμα προστασίας της ιδιωτικότητας όπως φάνηκε στην πράξη εφαρμογής του Κανονισμού.

Το τελευταίο αυτό ενωσιακό νομοθέτημα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια ριζική τομή στο καθεστώς προστασίας των προσωπικών δεδομένων, καθώς δεν αποτελεί το πρώτο νομικό κείμενο που αυτοτελώς πραγματεύεται την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Δεν εισάγει ανατρεπτικές αντιλήψεις και επαναστατικές μεθόδους στον τρόπο αντιμετώπισης των κινδύνων για την ιδιωτικότητα. Κατά βάση επαναπροσδιορίζει την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως θεμελιώδες δικαίωμα και κατοχυρώνει τις βασικές αρχές που είναι γνωστές από το 1995, χωρίς όμως να αποτελεί απλή επικαιροποίηση της Οδηγίας 95/46/ΕΕ. Ορισμένες από τις αρχές αυτές, που έχουν εξειδικευθεί από την νομολογία κυρίως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναπτύσσονται περαιτέρω και διευρύνονται και, παράλληλα, θεσπίζονται νέες διαδικασίες με σκοπό τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του σεβασμού των κανόνων προστασίας.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων έχει τρία κύρια χαρακτηριστικά:

- α. Έχει γενική εφαρμογή, καθώς αφορά τόσο τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα (ανεξαρτήτως μεγέθους και κλάδου δραστηριοποίησης), όσο και τους φορείς του δημοσίου.



- β. Παρουσιάζει κάποια χαρακτηριστικά Οδηγίας, καθώς αφήνει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών ορισμένα σημεία για περαιτέρω εξειδίκευση¹.
- γ. Προβλέπει υψηλά διοικητικά πρόστιμα (έως €20 εκ. ή έως το 4% του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο), ανάλογα με το είδος της παραβίασης των διατάξεων του Κανονισμού.

Γενικότερα, ο Κανονισμός αποτελεί ένα μεγάλο βήμα στην πορεία της νομικής προστασίας της ιδιωτικότητας. Από την άποψη αυτή, μπορεί να θεωρηθεί ότι επιδιώκει την εξισορρόπηση μεταξύ του δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων από τη μία πλευρά και του δικαιώματος στην πληροφόρηση, διαφάνεια και δημόσια ασφάλεια από την άλλη, με τρόπο που να προάγει την ελεύθερη και ανεμπόδιστη οικονομική ανάπτυξη και επιχειρηματική δραστηριότητα.

1.2 Αντικείμενο και Στόχοι

Το άρθρο 1 ορίζει το αντικείμενο και τους στόχους του Κανονισμού. Θέτει τους βασικούς κανόνες εφαρμογής του και συγκεκριμένα:

- Ο Κανονισμός προστατεύει τα φυσικά πρόσωπα έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Ο Κανονισμός θέτει κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Ο Κανονισμός προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

1.3 Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 2 προσδιορίζει το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού, το οποίο είναι η, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων αυτών, τα οποία περιλαμβάνονται ή θα περιληφθούν σε αρχείο.

Ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται κατ' αρχάς στην αυτοματοποιημένη, εν όλω ή εν μέρει, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για την ακρίβεια, όπως αναφέρει ο κ. Δημοσθένης Λέντζης Επίκ. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΑΠΘ «η αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί, χωρίς υπερβολή, τον λόγο ύπαρξης του ΓΚΠΔ.»

Λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας και της υιοθέτησης και χρήσης της στην καθημερινότητα, όχι μόνο οι επιχειρήσεις και οι φορείς κάνουν χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αλλά και τα ίδια φυσικά πρόσωπα, καθώς ολοένα και συχνότερα δημοσιεύουν προσωπικές πληροφορίες (φωτογραφίες, στοιχεία επικοινωνίας, σημεία τοποθεσίας, χόμπι κτλ.) σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεδομένου ότι ο ΓΚΠΔ είναι τεχνολογικά ουδέτερος, προκειμένου να σταθεί διαχρονικός και να ξεπεραστεί από τις τεχνολογικές

¹ Σε 28 άρθρα του Κανονισμού υπάρχει περιθώριο παρέκκλισης για τα κράτη-μέλη.



εξελίξεις, ο όρος «αυτοματοποιημένη επεξεργασία» έχει μια ευρύτερη έννοια, ώστε να καλύπτει κάθε μορφή επεξεργασίας με τη χρήση κάθε τεχνολογίας.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων (ΓΚΠΔ) εφαρμόζεται στην εξ ολοκλήρου ή μερική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με αυτοματοποιημένα μέσα καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία, εάν αποτελεί μέρος διαρθρωμένου συστήματος αρχειοθέτησης.² Πιο συγκεκριμένα, ο Κανονισμός εφαρμόζεται και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, μόνο εφόσον τα δεδομένα περιλαμβάνονται ήδη ή πρόκειται να περιληφθούν σε κάποιο σύστημα αρχειοθέτησης, δηλαδή σε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσβάσιμα.

1.4 Εδαφικό πεδίο

Το άρθρο 3 καθιστά σαφές το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, εφαρμόζεται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από υπεύθυνους και επεξεργαστές στην ΕΕ, ανεξάρτητα από το εάν η επεξεργασία πραγματοποιείται στην ΕΕ ή όχι. Ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται επίσης στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων στην ΕΕ από υπεύθυνο επεξεργασίας εγκατεστημένο στην ΕΕ ή μη, όπου οι δραστηριότητες αφορούν: προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε πολίτες της ΕΕ (ανεξάρτητα από το αν απαιτείται πληρωμή) και την παρακολούθηση της συμπεριφοράς που λαμβάνει χώρα εντός της ΕΕ. Οι οργανισμοί εκτός ΕΕ που επεξεργάζονται τα δεδομένα των πολιτών της ΕΕ πρέπει επίσης να διορίσουν έναν εκπρόσωπο στην ΕΕ. Προηγουμένως, η εδαφική εφαρμογή της οδηγίας ήταν διφορούμενη και αναφέρεται σε διαδικασία επεξεργασίας δεδομένων «στο πλαίσιο εγκατάστασης».

1.5 Ορισμοί

- **ΓΚΠΔ / GDPR:** ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ.
- **Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ή προσωπικά δεδομένα):** κάθε πληροφορία, που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο. Ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως, το όνομα, ο αριθμός ταυτότητας, τα δεδομένα θέσης, το επιγραμμικό (online) αναγνωριστικό ταυτότητας, ένας ή περισσότεροι παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, Ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του φυσικού προσώπου.
- **Υποκείμενο δεδομένων:** το φυσικό πρόσωπο, του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υπόκεινται σε συλλογή ή/και επεξεργασία. Ο Κανονισμός δεν εφαρμόζεται στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων θανόντων ή νομικών προσώπων.
- **Επεξεργασία:** κάθε πράξη ή σειρά πράξεων, που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων

² https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-constitutes-data-processing_el



προσωπικού χαρακτήρα. Επεξεργασία συνιστούν, μεταξύ άλλων, η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή, η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση, η χρήση, η κοινολόγηση, η διαβίβαση, η διάδοση, ο συνδυασμός, η διαγραφή και η καταστροφή.

- **Υπεύθυνος επεξεργασίας:** το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία, ο φορέας, που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- **Εκτελών την επεξεργασία:** το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία, ο φορέας, που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.
- **Παραβίαση προσωπικών δεδομένων:** η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, κοινολόγηση χωρίς άδεια, πρόσβαση χωρίς άδεια δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν με οποιοδήποτε τρόπο σε επεξεργασία.

2^ο Κεφάλαιο

2.1 Η έννοια των προσωπικών δεδομένων

Η ψηφιακή εποχή που διανύουμε έχει δραστικά και γρήγορα αλλάξει τον τρόπο που δουλεύουμε, καταναλώνουμε και επικοινωνούμε. Η εποχή αυτή της τεχνολογίας και της εξέλιξης της επιστήμης της Πληροφορικής έχει ως βασικό χαρακτηριστικό τη συλλογή και την επεξεργασία πληροφοριών. Το να διασφαλίσουμε πως αυτός ο μετασχηματισμός βελτιώνει επίσης την ευημερία μας, σημαίνει να αντιμετωπίσουμε ζητήματα όπως η ψηφιακή ασφάλεια. Η ευκολία πρόσβασης και η αμεσότητα επικοινωνίας κατέστησαν εφικτή την επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σ' αυτόν τον όγκο δεδομένων περιλαμβάνεται και πληθώρα προσωπικών δεδομένων, τα οποία συνίστανται σε κάθε είδους πληροφορία που αφορά ένα φυσικό πρόσωπο, ανεξαρτητα από την πηγή προέλευσής τους (ιδιωτική ζωή, επαγγελματική ζωή). Για το λόγο αυτό, τα προσωπικά δεδομένα ποικίλουν.

Ο ν.2472/1997 στην Ελλάδα ορίζει τα προσωπικά δεδομένα ως «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως προσωπικά δεδομένα τα στατικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν να προσδιοριστούν τα υποκείμενα των δεδομένων». Ακόμη και η σχέση ενός προσώπου με άλλα πρόσωπα ή αγαθά, όπως για παράδειγμα, οι απόψεις ενός ατόμου, οι επιθυμίες του, ο τρόπος συμπεριφοράς του, η επαγγελματική και οικονομική δραστηριότητα, η καταναλωτική του συμπεριφορά. Εάν λοιπόν αποσυνδεθεί το πρόσωπο από την πληροφορία (ανωνυμοποίηση), τότε οι πληροφορίες δεν ορίζονται ως προσωπικά δεδομένα.

Το GDPR ορίζει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο άρθρο 4 παράγραφος 1 ως «κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου». Αυτό σημαίνει ότι όλα τα



δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται και ενδέχεται να συνδέονται με έναν πραγματικό πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπίπτουν στην εφαρμογή του GDPR. Ο ίδιος ορισμός αναφέρει επίσης ότι η άμεση ή έμμεση αναγνώριση ενός ατόμου, χρησιμοποιώντας αναφορές δεδομένων όπως όνομα, αναγνωριστικό αριθμό ταυτότητας, δεδομένα τοποθεσίας ή ακόμη και παράγοντες όπως το φύλο, η οικονομική και η πολιτιστική ταυτότητα συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2.2 Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα λήψης αποφάσεων και σχεδιασμού σε οικονομικό, διοικητικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο. Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι μια έννοια ευρύτατη.

Ο όρος «επεξεργασία» καλύπτει ευρύ φάσμα πράξεων που πραγματοποιούνται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε με χειροκίνητα είτε με αυτοματοποιημένα μέσα. Περιλαμβάνει τη συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διάρθρωση, αποθήκευση, προσαρμογή ή μεταβολή, ανάκτηση, αναζήτηση πληροφοριών, χρήση, κοινολόγηση με διαβίβαση, διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, συσχέτιση ή συνδυασμό, περιορισμό, διαγραφή ή καταστροφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.³

Η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου επιδιώκει την εναρμόνιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων όσον αφορά τις δραστηριότητες επεξεργασίας και τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ κρατών μελών.⁴ Σημειώνεται ότι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων (ΓΚΠΔ) εφαρμόζεται στην εξ ολοκλήρου ή μερική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με αυτοματοποιημένα μέσα καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία, εάν αποτελεί μέρος διαρθρωμένου συστήματος αρχειοθέτησης.⁵

Παραδείγματα επεξεργασίας αποτελούν οι ακόλουθες ενέργειες:

- διαχείριση προσωπικού και μισθοδοσία,
- προσπέλαση/αναζήτηση πληροφοριών σε βάση δεδομένων επαφών που περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,
- αποστολή διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων,
- καταστροφή διά τεμαχισμού εγγράφων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,
- δημοσίευση/ανάρτηση φωτογραφίας ενός ατόμου σε ιστότοπο,
- αποθήκευση διευθύνσεων IP ή διευθύνσεων MAC,
- μαγνητοσκόπηση (τηλεόραση κλειστού κυκλώματος).

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-constitutes-data-processing_el

⁴ Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων, §3 , σελ. 1/88

⁵ Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων, Άρθρο 2



Επίσης, στην παράγραφο 7 του άρθρου 4 ορίζεται η έννοια του υπεύθυνου επεξεργασίας ως «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα⁶ όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους».

Ακόμη, το άρθρο 5 παράγραφος στ' αναφέρει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να «υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»).». Για το λόγο αυτό, η επεξεργασία πρέπει να είναι απόρρητη και να εκτελείται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να επιλέγουν πρόσωπα με επαρκείς τεχνικές γνώσεις και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου.

Όσο αφορά τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται με τρόπο τέτοιο ώστε να εξασφαλίζεται ένα επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που απορρέουν από την επεξεργασία και τη φύση των δεδομένων που επεξεργάζονται. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εκτιμήσει τους κινδύνους και τις απειλές στις οποίες είναι εκτεθειμένο το πληροφοριακό σύστημα στο οποίο λαμβάνει χώρα η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

2.3 Νομιμότητα της Επεξεργασίας

Η συλλογή και η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, απλών και ευαίσθητων απαγορεύεται, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων όταν συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η συγκατάθεση του υποκειμένου πρέπει να είναι ρητή, συγκεκριμένη και να δίδεται μετά από λεπτομερή πληροφόρηση.

Παράλληλα, όμως, θα πρέπει να διερευνάται και να επαληθεύεται η νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, όπου κάθε νόμιμη επεξεργασία θα πρέπει να εξυπηρετεί καθορισμένο, σαφή και νόμιμο σκοπό. Σύμφωνα με το άρθρο 5 ΓΚΠΔ, για να είναι νόμιμη η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (απλών και ειδικών κατηγοριών «ευαίσθητων»), θα πρέπει η επεξεργασία να διέπεται από συγκεκριμένες αρχές οι οποίες είναι οι ακόλουθες⁶:

- ✓ Η αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη αυτή αρχή, τα δεδομένα θα πρέπει να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων. Η διαφάνεια απαιτεί η ενημέρωση του υποκειμένου να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη, κατανοητή, με σαφή και απλή διατύπωση.


⁶ https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,211315&_dad=portal&_schema=PORTAL



- ✓ Η αρχή του περιορισμού του σκοπού, σύμφωνα με την οποία, τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και να μην υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο με τους σκοπούς αυτούς.
- ✓ Η αρχή της αναλογικότητας «ελαχιστοποίηση των δεδομένων», σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα θα πρέπει να είναι πρόσφορα, συναφή και αναγκαία για τους επιδιωκόμενους σκοπούς επεξεργασίας.
- ✓ Η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων, σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα θα πρέπει να είναι ακριβή, να επικαιροποιούνται και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την άμεση διόρθωση ή διαγραφή ανακριβών σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς επεξεργασίας δεδομένων.
- ✓ Η αρχή της «ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας», σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ασφάλεια και προστασία τους από παράνομη επεξεργασία, απώλεια, καταστροφή ή φθορά τους.
- ✓ Η αρχή του καθορισμού της χρονικής διάρκειας της επεξεργασίας «περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης», σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται σε μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη των σκοπών της επεξεργασίας.
- ✓ Η αρχή της λογοδοσίας του υπευθύνου επεξεργασίας, σύμφωνα με την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωσή με τον Κανονισμό ενώπιον των εποπτικών αρχών και των δικαστηρίων.

Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για να θεωρείται νόμιμη θα πρέπει να τηρούνται οι αρχές επεξεργασίας, να υπάρχει η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, αλλιώς να εξεταστούν αν πλητούνται οι προϋποθέσεις μη συγκατάθεσης, να ενημερωθεί το υποκείμενο και να γνωστοποιηθεί η πρόθεση της συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΑΠΔΠΧ) ή να ληφθεί η άδεια της Αρχής σε περίπτωση ευαίσθητων δεδομένων.

**Νομιμότητα
Αντικειμενικότητα
Διαφάνεια**




Τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται **μόνο για νόμιμους σκοπούς** για τους οποίους τα φυσικά πρόσωπα έχουν ενημερωθεί.

**Περιορισμός του
σκοπού της
επεξεργασίας**



Τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται μόνο για **συγκεκριμένους σκοπούς**.

**Ελαχιστοποίηση των
δεδομένων**



Τα δεδομένα που συλλέγονται πρέπει να είναι να τα **απολύτως απαραίτητα** για τους σκοπούς της επεξεργασίας

Ακρίβεια



Τα δεδομένα πρέπει να είναι **ακριβή** και όταν είναι αναγκαίο να **διορθώνονται**.

**Περιορισμός της
περιόδου αποθήκευσης**




Τα δεδομένα πρέπει να διατηρούνται μόνο για **όσο χρόνο είναι απαραίτητα**.

**Ακεραιότητα και
Εμπιστευτικότητα**



Τα δεδομένα πρέπει να **προστατεύονται** με την υλοποίηση κατάλληλων μηχανισμών

Λογοδοσία



Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να είναι σε θέση να **αποδείξει** τη συμμόρφωσή του με τον GDPR.

Εικόνα 1: Αρχές Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα



2.4 Συγκατάθεση

Όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων⁷.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις προκειμένου η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός φυσικού προσώπου (υποκειμένου των δεδομένων) να είναι νόμιμη. Μεταξύ των νομικών βάσεων επεξεργασίας που ορίζονται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ περιλαμβάνεται και η συναίνεση - συγκατάθεση του υποκειμένου στην επεξεργασία. Ειδικότερα, ως συγκατάθεση νοείται η σαφής δήλωση του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία συνίσταται στην ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει ένδειξη της συμφωνίας αυτού υπέρ της επεξεργασίας των δεδομένων που το αφορούν.

Ο ΓΚΠΔ εξειδικεύει τον τρόπο που πρέπει να χορηγείται η συγκατάθεση προβλέποντας μια σειρά από προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται σωρευτικά:

- Η δήλωση συγκατάθεσης πρέπει να λαμβάνεται σε χρόνο πρότερο της επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να διατυπώνει εκ των προτέρων το αίτημα για τη συγκατάθεση προς το υποκείμενο των δεδομένων και όχι εκ των υστέρων.
- Το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να γνωρίζει τουλάχιστον την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και τους σκοπούς της επεξεργασίας και η συγκατάθεση να έχει δοθεί ελεύθερα. Η συγκατάθεση πρέπει να δίδεται ελεύθερα, γεγονός που προϋποθέτει ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει αληθινή και ελεύθερη επιλογή ενώ είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει τη συγκατάθεσή του χωρίς να ζημιωθεί. Για τη διατύπωση ελεύθερης βούλησης για παροχή συγκατάθεσης το υποκείμενο θα πρέπει να μην απειλείται, εξαπατάται ή πλανάται.
 - Για την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδίως υπόψη κατά πόσο για την αποδοχή όρων ή προϋποθέσεων για την εκτέλεση μιας σύμβασης ή παροχής υπηρεσιών τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Εάν τίθεται ως προϋπόθεση, τότε δεν δίνεται ελεύθερα. Το βάρος της απόδειξης για το εάν έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα έχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Η συγκατάθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δόθηκε ελεύθερα, όταν υπάρχει σαφής ανισότητα μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, ιδίως στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος είναι δημόσια αρχή ή εργοδότης και είναι σχεδόν απίθανο να έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να εφαρμόζεται άλλη νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας.⁸
- Ακόμη, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να συμφωνεί στην επεξεργασία κατά τρόπο συγκεκριμένο, δηλαδή εάν συντελείται επεξεργασία πολλαπλών σκοπών (πράξεων επεξεργασίας), θα πρέπει να παρέχεται συγκατάθεση μεμονομένα για κάθε σκοπό, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η δυνατότητα ελέγχου της επεξεργασίας των δεδομένων. Εάν δε η συγκατάθεση παρέχεται με γραπτή δήλωση που αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για

⁷ Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων, Άρθρο 7

⁸ https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,211349&_dad=portal&_schema=PORTAL



συγκατάθεση πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή.

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σε απλή και κατανοητή γλώσσα. Μακροσκελή κείμενα με ακατανόητες εκφράσεις δεν θεωρούνται πως πληρούν αυτήν την προϋπόθεση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των ημερών μας αποτελούν οι συνήθεις όροι πολιτικής απορρήτου, τους οποίους ο χρήστης - υποκείμενο των δεδομένων δεν διαβάζει αλλά συναινεί για να προχωρήσει στη χρήση της εφαρμογής.
- Η συγκατάθεση πρέπει να παρέχεται κατά τρόπο ρητό και σαφή, όπως είναι η γραπτή δήλωση, αλλά μεταξύ άλλων, και με ψηφιακά μέσα όπως η συμπλήρωση ενός τετραγωνιδίου κατά την επίσκεψη σε διαδικτυακή ιστοσελίδα, η αποστολή e-mail, η συμπλήρωση ηλεκτρονικής φόρμας. Επομένως, η σιωπή, τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια ή η αδράνεια δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως συγκατάθεση.
- Το υποκείμενο των δεδομένων έχει τη δυνατότητα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή, χωρίς να θίγονται οι πράξεις επεξεργασίας που διενεργήθηκαν προ της ανάκλησης και εάν δεν υπάρχει νομιμοποιητική βάση που να δικαιολογεί την συνέχιση της επεξεργασίας (π.χ. περαιτέρω αποθήκευση των δεδομένων), τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται ή να ανωνυμοποιούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η ανάκληση πρέπει να είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της. Η ενημέρωση για τη δυνατότητα ανάκλησης πρέπει να γίνεται πριν από τη λήψη συγκατάθεσης. Εάν μετά την ανάκληση της συγκατάθεσης ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιθυμεί τη συνέχιση της επεξεργασίας με άλλη νομιμοποιητική βάση πρέπει να το δηλώσει ρητώς στο υποκείμενο των δεδομένων⁹.

Σύμφωνα με τις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συγκατάθεση» της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, για να είναι έγκυρη η συγκατάθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, τους σκοπούς επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που θα συλλεχθούν και χρησιμοποιηθούν, το δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσης, πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των δεδομένων, ιδίως σε περιπτώσεις ηλεκτρονικής επεξεργασίας, όπως η δημιουργία προφίλ, και εάν η συγκατάθεση περιλαμβάνει και διαβίβαση, αναφορά των κινδύνων από τη διαβίβαση αυτή.

⁹ Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων, Άρθρα 13 & 14



- ✓ Προκύπτει από σαφή θετική ενέργεια.
.....
- ✓ Είναι ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή
και εν πλήρει επιγνώσει.
.....
- ✓ Ανακαλείται ελεύθερα και εύκολα.
.....
- ✓ Παρέχεται σε γραπτή, ηλεκτρονική ή
προφορική μορφή.
.....
- ✓ Μπορεί να αποδειχθεί από τον
Υπεύθυνο Επεξεργασίας.
.....
- ✗ Δεν προκύπτει από προ συμπληρωμένα
τετραγωνίδια ή αδράνεια.



Εικόνα 2: Έγκυρη Συγκατάθεση σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ

3^ο Κεφάλαιο

3.1 Δικαιώματα των Υποκειμένων των δεδομένων¹⁰

Η Οδηγία 95/46/ΕΚ που ήταν η κύρια νομοθετική πράξη για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κατόρθωσε επί 24 έτη να διασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Ωστόσο, η πράξη αυτή θεσπίστηκε πριν από 24 έτη, σε ένα πολύ πρώιμο τεχνολογικά περιβάλλον.

Οι υφιστάμενοι κανόνες εξακολουθούσαν μεν να καλύπτουν τους βασικούς στόχους της Ένωσης, δεν κατόρθωσαν, όμως, να έχουν τον απαιτούμενο βαθμό εναρμόνισης, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με επαρκή, αποτελεσματικό και ομοιόμορφο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, κατέστη σαφής η ανάγκη υιοθέτησης ενός ενιαίου, ομοιόμορφου και πιο συνεκτικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ο νέος Κανονισμός διασφαλίζει υψηλό επίπεδο εναρμόνισης (άμεση εφαρμογή στα κράτη-μέλη), αφήνοντας ταυτόχρονα περιθώρια χειρισμών στα κράτη - μέλη, όπου και όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων απονέμει, ενισχύει και κατοχυρώνει τα δικαιώματα των πολιτών (υποκείμενα των δεδομένων). Πιο συγκεκριμένα, οι πολίτες έχουν το δικαίωμα:

- να ενημερώνονται σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
- να αποκτούν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν·
- να ζητούν τη διόρθωση εσφαλμένων, ανακριβών ή ελλιπών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

¹⁰ https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,209342&_dad=portal&_schema=PORTAL



- να υποβάλουν αίτημα για τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν δεν είναι πλέον απαραίτητα ή εάν η επεξεργασία είναι παράνομη·
- να εναντιωθούν στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς εμπορικής προώθησης ή για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή σας·
- να υποβάλουν αίτημα για περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις·
- να λαμβάνουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους σε μορφότυπο αναγνώσιμο από μηχάνημα και να τα αποστέλλετε σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας («φορητότητα δεδομένων»)·
- να υποβάλουν αίτημα έτσι ώστε αποφάσεις που βασίζονται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, και τους αφορούν ή τους επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό και βασίζονται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους, να γίνονται από φυσικά πρόσωπα και όχι μόνο από υπολογιστές.

3.2 Δικαίωμα Ενημέρωσης/ Διαφάνεια (άρθρο 12)

Τα φυσικά πρόσωπα έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται με ακρίβεια και σαφήνεια για τη συλλογή και χρήση (επεξεργασία) των προσωπικών τους δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό διέπεται από τη βασική αρχή του ΓΚΠΔ, την αρχή της διαφάνειας. Ειδικότερα, με βάση την αρχή της διαφάνειας, η ενημέρωση πρέπει να είναι συνοπτική, διαφανής, κατανοητή, εύκολα προσβάσιμη και διατυπωμένη σε απλή και σαφή γλώσσα. Η ενημέρωση πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιδίως τις εξής πληροφορίες: τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων, τις πηγές τους (όταν η συλλογή γίνεται από άλλες πηγές κι όχι από το ίδιο το υποκείμενο) και τους τυχόν αποδέκτες τους.

Τα άρθρα 13 και 14 του ΓΚΠΔ εξειδικεύουν ποιες ακριβώς πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνει η ενημέρωση, όταν η συλλογή γίνεται από τα ίδια τα υποκείμενα ή από άλλες πηγές.

Ειδικότερα, τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) μπορούν να ζητήσουν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τις εξής επιπρόσθετες πληροφορίες: τις κατηγορίες των δεδομένων τους, τις πηγές των δεδομένων τους (όταν τα δεδομένα δεν χορηγούνται από το υποκείμενο), τη χρονική περίοδο τήρησης των δεδομένων τους ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατό, τα κριτήρια για τον χρόνο τήρησής τους, τη δυνατότητά τους να ασκήσουν το δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού και εναντίωσης στην επεξεργασία, την ύπαρξη διαδικασίας αυτόματης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ και τη διαβίβαση των δεδομένων σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό και την ύπαρξη σχετικών εγγυήσεων προστασίας.

3.3 Δικαίωμα Πρόσβασης (άρθρο 15)

Τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν α) επιβεβαίωση αναφορικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους, και β) αντίγραφο αυτών των δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί, κατ' αρχήν, δωρεάν, είτε γραπτά είτε προφορικά εφόσον το επιθυμεί το υποκείμενο των δεδομένων.



Το υποκείμενο μπορεί να κληθεί να πληρώσει εύλογο τέλος, μόνο εάν το αίτημα είναι προδήλως αβάσιμο ή υπερβολικό (ιδίως όταν επαναλαμβάνεται) ή ο αριθμός των αντιγράφων που καλείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας να χορηγήσει είναι μεγάλος.

3.4 Δικαίωμα Διόρθωσης (άρθρο 16)

Τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τη διόρθωση των δεδομένων τους, όταν αυτά είναι ανακριβή, ή τη συμπλήρωση των δεδομένων τους, όταν αυτά είναι ελλιπή. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί γραπτά ή προφορικά.

3.5 Δικαίωμα Διαγραφής («Δικαίωμα στη Λήθη») (άρθρο 17)

Το δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη») είναι το δικαίωμα να ζητεί το υποκείμενο των δεδομένων τη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, εφόσον δεν επιθυμεί πια αυτά τα δεδομένα να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, και εφόσον δεν υφίσταται νόμιμος λόγος να τα κατέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (βλ. το άρθρο 17 ΓΚΠΔ και αιτιολογ. σκ. 65 και 66).

Ειδικότερα, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του επί της οποίας βασίζεται η επεξεργασία, οπότε τα δεδομένα πρέπει να διαγραφούν εφόσον δεν υπάρχει άλλη νομική βάση για την επεξεργασία.

Επίσης, εάν τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν ή υποβάλλονται κατ' άλλο τρόπο ή παράνομα σε επεξεργασία ή εάν το υποκείμενο των δεδομένων αντιτάσσεται στην επεξεργασία και δεν υφίστανται επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία, μπορεί το υποκείμενο των δεδομένων να ζητήσει τη διαγραφή τους. Ωστόσο, άλλα δικαιώματα της ΕΕ, όπως το δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης και το δικαίωμα στην ενημέρωση, πρέπει επίσης να διασφαλίζονται.

Περαιτέρω, το δικαίωμα αυτό έχει ιδίως σημασία όταν το υποκείμενο των δεδομένων παρέσχε τη συγκατάθεσή του ως παιδί, όταν δεν είχε πλήρη επίγνωση των κινδύνων που ενέχει η επεξεργασία, και θέλει αργότερα να αφαιρέσει τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κυρίως από το διαδίκτυο. Το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα παρά το γεγονός ότι δεν είναι πλέον παιδί.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι δεν πρόκειται για ένα απόλυτο δικαίωμα, καθώς η περαιτέρω διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη, όταν είναι αναγκαία, για λόγους όπως για την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και ενημέρωσης, όπως προαναφέρθηκε, ή για τη συμμόρφωση με νομική υποχρέωση, για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικών σκοπούς, ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.



Τέλος, σημειώνεται ότι για να είναι αποτελεσματικό το δικαίωμα διαγραφής, εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει δημοσιοποιήσει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και υποχρεούται κατά τα ανωτέρω να τα διαγράψει, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής, θα πρέπει να λαμβάνει εύλογα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών μέτρων, για να ενημερώσει σχετικά με το αίτημα διαγραφής τους υπευθύνους επεξεργασίας που επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ώστε να διαγράψουν οποιουδήποτε συνδέσμους ή αντίγραφα ή αναπαραγωγή των εν λόγω δεδομένων.

3.6 Δικαίωμα Περιορισμού της Επεξεργασίας (άρθρο 18)

Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα να ζητήσουν τον περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων τους. Συγκεκριμένα το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ζητήσει από τον υπεύθυνο να περιορίσει την επεξεργασία. Το δικαίωμα αυτό είναι εναλλακτικό του δικαιώματος για διαγραφή (άρ.16) και του δικαιώματος εναντίωσης (άρθ. 21). Δεν είναι απόλυτο δικαίωμα και ισχύει μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

1. «Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να εξασφαλίζει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τον περιορισμό της επεξεργασίας, όταν ισχύει ένα από τα ακόλουθα:
 - α. η ακρίβεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αμφισβητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, για χρονικό διάστημα που επιτρέπει στον υπεύθυνο επεξεργασίας να επαληθεύσει την ακρίβεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
 - β. η επεξεργασία είναι παράνομη και το υποκείμενο των δεδομένων αντιτάσσεται στη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ζητεί, αντ' αυτής, τον περιορισμό της χρήσης τους,
 - γ. ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν χρειάζεται πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της επεξεργασίας, αλλά τα δεδομένα αυτά απαιτούνται από το υποκείμενο των δεδομένων για τη θεμελίωση, την άσκηση ή την υποστήριξη νομικών αξιώσεων,
 - δ. το υποκείμενο των δεδομένων έχει αντιρρήσεις για την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1, εν αναμονή της επαλήθευσης του κατά πόσον οι νόμιμοι λόγοι του υπευθύνου επεξεργασίας υπερσχύουν έναντι των λόγων του υποκειμένου των δεδομένων.
2. Όταν η επεξεργασία έχει περιοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός της αποθήκευσης, υφίστανται επεξεργασία μόνο με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή για την προστασία των δικαιωμάτων άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή για λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους.
3. Το υποκείμενο των δεδομένων το οποίο έχει εξασφαλίσει τον περιορισμό της επεξεργασίας σύμφωνα με την παράγραφο 1 ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πριν από την άρση του περιορισμού επεξεργασίας.»



3.7 Δικαίωμα στη Φορητότητα (άρθρο 18)

Το δικαίωμα στη φορητότητα προσφέρει στα υποκείμενα των δεδομένων έναν εύκολο τρόπο να διαχειρίζονται τα ίδια τα προσωπικά τους δεδομένα. Τα διευκολύνει να διακινούν, να αντιγράψουν ή να μεταφέρουν, εύκολα, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από ένα περιβάλλον τεχνολογιών πληροφορικής σε άλλο.

Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δικαίωμα να λάβουν τα δικά τους προσωπικά δεδομένα, τα οποία έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία από έναν υπεύθυνο επεξεργασίας, σε δομημένο, κοινώς χρησιμοποιούμενο και αναγνώσιμο από μηχανήματα μορφότυπο (π.χ. XML, JSON, CSV, κ.λπ.). Έχουν επίσης το δικαίωμα να διαβιβάσουν τα εν λόγω δεδομένα σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς αντίρρηση από τον αρχικό υπεύθυνο.

Το δικαίωμα στη φορητότητα μπορεί να ασκηθεί όταν ισχύουν όλα τα παρακάτω:

- τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία με αυτοματοποιημένα μέσα (γεγονός που αποκλείει τα έντυπα αρχεία),
- η νομική βάση της επεξεργασίας είναι είτε η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (άρ. 6 παρ. 1α ή άρ. 9 παρ. 2α ΓΚΠΔ) είτε η εκτέλεση σύμβασης στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος (άρ. 6 παρ. 1β ΓΚΠΔ),
- τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων και έχουν παρασχεθεί από αυτό. Θεωρείται ότι έχουν παρασχεθεί από το υποκείμενο των δεδομένων όταν παρέχονται συνειδητά και ενεργητικά, όπως στοιχεία σε έναν λογαριασμό που υποβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα π.χ. διεύθυνση αλληλογραφίας, όνομα χρήστη, ηλικία), αλλά και όταν παράγονται και συλλέγονται από τις δραστηριότητες των χρηστών, κατά τη χρήση μιας υπηρεσίας ή συσκευής (π.χ. μη επεξεργασμένα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία από έξυπνο μετρητή, αρχεία καταγραφής δραστηριοτήτων, ιστορικό χρήσης δικτυακών τόπων ή ιστορικό αναζητήσεων),
- η άσκηση του δικαιώματος δεν επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων.

Η άσκηση του δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων δεν επηρεάζει την άσκηση των άλλων δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, τα οποία ασκούνται ανεξάρτητα.

3.8 Δικαίωμα Εναντίωσης (άρθρο 21)

Το δικαίωμα της εναντίωσης συνίσταται στο δικαίωμα που έχει το υποκείμενο των δεδομένων να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. ε' ΓΚΠΔ (καθήκον που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον) ή στ' (ύπαρξη εννόμου συμφέροντος), περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ βάσει των εν λόγω διατάξεων.

Στην περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων εναντιωθεί στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταματήσει την εν λόγω επεξεργασία εκτός και αν καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία, οι οποίοι υπερσχύουν των



συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων.

Επιπλέον, το δικαίωμα εναντίωσης μπορεί να ασκηθεί ανά πάσα στιγμή στην επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης (άρθρο 21 παρ. 2-5 ΓΚΠΔ).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει, το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων, να ενημερώσει για την ύπαρξη του δικαιώματος αυτού με σαφήνεια και διακριτό τρόπο από τυχόν άλλες παρεχόμενες πληροφορίες.

Ειδικότερα, στις περιπτώσεις επεξεργασίας για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς κατά το άρθρο 89 παρ. 1 ΓΚΠΔ, το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιταχθεί, για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Ωστόσο, τηρείται πάντα η επιφύλαξη των προϋποθέσεων και εγγυήσεων που τίθενται στην παρ. 1 του άρθρου 89 ΓΚΠΔ (π.χ. χρήση ψευδωνύμων).

Το δικαίωμα αυτό, όπως και τα λοιπά δικαιώματα του υποκειμένου, είναι δυνατό να υπόκεινται σε νόμιμους περιορισμούς μέσω νομοθετικών μέτρων, εφόσον δεν παραβιάζουν τον πυρήνα του εκάστοτε δικαιώματος, αφορούν σε αναγκαία και αναλογικά μέτρα που οφείλει να λαμβάνει μια δημοκρατική κοινωνία, εξυπηρετούν κάποιοι από τους σκοπούς που αναφέρονται περιοριστικά στο άρθρο 23 παρ. 1 στοιχ. α' - ι' ΓΚΠΔ και καλύπτουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 23 παρ. 2 αναφορικά με το ελάχιστο περιεχόμενό τους.

3.9 Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 22)

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, προκειμένου να προβαίνουν νομίμως σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων –συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ– πρέπει να τηρούν τις αρχές της θεμιτής επεξεργασίας και να έχουν νόμιμη βάση επεξεργασίας.¹¹

Στο πλαίσιο αυτό διασφαλίζουν τη διαφάνεια της επεξεργασίας, παρέχοντας πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων, ελαχιστοποιώντας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούν, φροντίζοντας να είναι ακριβή, επαληθευόντάς τα, ακολουθώντας τους ενδεδειγμένους χρόνους τήρησής τους και επικαιροποιώντας τα σε τακτική βάση.

Ειδικότερα, πρέπει να είναι σε θέση να δικαιολογούν την ανάγκη της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων για την κατάρτιση προφίλ για τον σκοπό επεξεργασίας που επιδιώκουν κάθε φορά, διαφορετικά οφείλουν να επιλέξουν ανωνυμοποιημένα ή ψευδοανωνυμοποιημένα δεδομένα.

¹¹ https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,211383&_dad=portal&_schema=PORTAL



Ειδικά για απόφαση που παράγει έννομα αποτελέσματα που αφορούν το υποκείμενο ή το επηρεάζουν σημαντικά, με αποκλειστικά αυτοματοποιημένη μέθοδο, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ ισχύουν τα ακόλουθα:

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί νομίμως να λαμβάνει τέτοια απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 2 ΓΚΠΔ, μόνον εάν το υποκείμενο έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση ή όταν η απόφαση είναι αναγκαία για τη σύναψη ή την εκτέλεση σύμβασης μεταξύ υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας ή η εν λόγω απόφαση επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους, στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος και το οποίο προβλέπει κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου.
- Εάν η εν λόγω απόφαση λήφθηκε ως αναγκαία για την σύναψη ή εκτέλεση σύμβασης μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και του υποκειμένου ή βάσει της ρητής συγκατάθεσης του υποκειμένου, το τελευταίο έχει το δικαίωμα να την αμφισβητήσει και ο υπεύθυνος υποχρεούται να εφαρμόσει κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων του, όπως να εξασφαλίζει την ανθρώπινη παρέμβαση στη λήψη της απόφασης ή το δικαίωμα έκφρασης άποψης καθώς και αμφισβήτησης της απόφασης από το υποκείμενο.
- Εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας προβαίνει σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, κατά τη λήψη των δεδομένων (όταν τα έχει συλλέξει από το ίδιο) ή σε εύλογο χρόνο (όταν αυτά έχουν ληφθεί από άλλη πηγή), εκτός από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ, και τις εξής επιπλέον πληροφορίες:
 - σχετικά με το αν και κατά πόσον λαμβάνει χώρα αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ,
 - σχετικά με τη λογική που ακολουθείται,
 - σχετικά με τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της επεξεργασίας,
 - το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επισημαίνει το δικαίωμα του υποκειμένου για εναντίωση, το οποίο περιγράφεται με σαφήνεια και χωριστά από οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.
- Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται, και στην περίπτωση που λαμβάνει χώρα κατάρτιση προφίλ, να εξασφαλίζει τον περιορισμό της επεξεργασίας σε οποιοδήποτε στάδιο αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 18 ΓΚΠΔ.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να διαγράψει τα σχετικά προσωπικά δεδομένα, εάν η βάση της κατάρτισης προφίλ είναι η συγκατάθεση του υποκειμένου και αυτή ανακληθεί ή το υποκείμενο ασκήσει το δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων του, κατά το άρθρο 17 ΓΚΠΔ, εφόσον δεν συντρέχει άλλη νομική βάση επεξεργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού.
- Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχείο στ' του Κανονισμού, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 21 παρ.1 ΓΚΠΔ). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποβάλλει πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επεξεργασία, εκτός εάν καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία, οι οποίοι υπερیشύουν των



συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων (άρθρο 21 παρ. 2 ΓΚΠΔ).

- Όταν τα υποκείμενα των δεδομένων αντιτίθενται στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων τους για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης, τα δεδομένα αυτά δεν υποβάλλονται πλέον σε επεξεργασία για τους σκοπούς αυτούς (άρθρο 21 παρ. 3 ΓΚΠΔ).

3.10 Άσκηση των δικαιωμάτων

Το υποκείμενο των δεδομένων για να ασκήσει τα δικαιώματά του σχετικά με τα προσωπικά του δεδομένα πρέπει να επικοινωνεί με την εταιρεία ή τον οργανισμό που επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του, που εν προκειμένω καλείται επίσης «υπεύθυνος επεξεργασίας». Εάν η εταιρεία ή ο οργανισμός έχει ορίσει έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων (ΥΠΔ), το υποκείμενο μπορεί να υποβάλει το αίτημά του στον υπεύθυνο. Η εταιρεία ή ο οργανισμός πρέπει να απαντά στα αιτήματα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και τουλάχιστον εντός ενός μήνα. Σε περίπτωση που δεν σκοπεύει να συμμορφωθεί με το αίτημά του, πρέπει να δηλωθεί ο λόγος από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Μπορεί να ζητηθεί από το υποκείμενο να παράσχει πληροφορίες για να επιβεβαιώσει την ταυτότητά του (για παράδειγμα να πατήσετε έναν σύνδεσμο επαλήθευσης, συμπληρώνοντας ένα όνομα χρήστη ή έναν κωδικό πρόσβασης) για να μπορέσει να ασκήσει τα δικαιώματά του.

Τα εν λόγω δικαιώματα ισχύουν σε ολόκληρη την ΕΕ, ανεξάρτητα από το πού γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων και πού έχει έδρα η εταιρεία. Τα εν λόγω δικαιώματα ισχύουν επίσης κατά την αγορά αγαθών και υπηρεσιών από εταιρείες που έχουν την έδρα τους εκτός της ΕΕ αλλά δραστηριοποιούνται στην ΕΕ.



The infographic consists of eight blue-bordered boxes arranged in two rows of four. Each box contains a short description of a data subject's right under the GDPR, followed by a title and an icon. The rights are: 1. Right to Information (info icon), 2. Right of Access (folder icon), 3. Right to Rectification (eraser icon), 4. Right to Erasure (trash icon), 5. Right to Restriction of Processing (checklist icon), 6. Right to Portability (laptop icon), 7. Right to Object (document with X icon), and 8. Right to Withdraw Consent (goggles icon).

Εικόνα 3: Δικαιώματα Υποκειμένων των Δεδομένων

4^ο Κεφάλαιο

4.1 Ο ρόλος του Υπεύθυνου Επεξεργασίας (ή υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας)

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, ως «υπεύθυνος επεξεργασίας» ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους.

Πιο απλουστευμένα, υπεύθυνος επεξεργασίας είναι κάθε επιχείρηση ή οργανισμός ανεξαρτήτως μεγέθους που συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα για ίδιο λογαριασμό. Σε περίπτωση που η επεξεργασία εκτελείται από κάποιο τρίτο μέρος για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας, το οποίο πρόκειται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο, είναι ο «εκτελών την επεξεργασία». Ο υπεύθυνος



επεξεργασίας προς τον εκτελών οφείλει να περιγράψει το σκοπό και τον τρόπο κατά τον οποίον επιθυμεί να εκτελείται η επεξεργασία.¹² Τρίτο μέρος νοείται φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση που δεν αποτελεί μέρος του υπεύθυνου επεξεργασίας (π.χ υπάλληλοι).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει ευθύνη για τη συνολική ευθύνη τήρησης των διατάξεων του Κανονισμού καθώς, έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί σύμφωνα με το άρθρο 12 του ΓΚΠΔ «μόνο οι εκτελούντες την επεξεργασία που παρέχουν επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του Κανονισμού και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων».

Ο Κανονισμός επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο **ρυθμιστικό περιβάλλον** για τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων, δηλαδή για τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους φορείς, κυρίως σε τρία επίπεδα:

- α. έχει ως κεντρική λογική την ελαχιστοποίηση της συλλογής, διατήρησης και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- β. επιδιώκει την ενίσχυση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αναθεωρώντας τις υποχρεώσεις όλων όσοι επεξεργάζονται δεδομένα, καθώς πλέον, οι επονομαζόμενοι «Υπεύθυνοι Επεξεργασίας» αλλά και οι «Εκτελούντες την Επεξεργασία» για λογαριασμό των «Υπευθύνων» φέρουν το βάρος της απόδειξης της συμμόρφωσης στις διατάξεις του Κανονισμού και
- γ. ανανεώνει και ενισχύει τα δικαιώματα των υποκειμένων, των ιδιοκτητών δηλαδή προσωπικών δεδομένων, γεγονός στο οποίο οφείλουν να προσαρμοστούν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αλλά και οι «Εκτελούντες την Επεξεργασία» για λογαριασμό των «Υπευθύνων» και συνεπώς να μεταβάλλουν ανάλογα τη λειτουργία και τις αποφάσεις τους.

Ο Κανονισμός λοιπόν, έχει επιβάλλει μια σειρά υποχρεώσεων στους υπευθύνους επεξεργασίας, οι οποίες απορρέουν από τις βασικές αρχές και ιδίως την ενισχυμένη αρχή της διαφάνειας στον τρόπο συλλογής, επεξεργασίας και τήρησης δεδομένων και τη νέα αρχή της λογοδοσίας, σύμφωνα με την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με όλες τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Επιπροσθέτως, ο Κανονισμός αποτελεί ένα κοινό πλαίσιο ρυθμίσεων για τον τρόπο με τον οποίο συλλέγονται, επεξεργάζονται, φυλάσσονται, διακινούνται, αξιοποιούνται, αλλά και καταστρέφονται, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών της ΕΕ, ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής τους, τόσο σε ηλεκτρονική όσο και σε φυσική μορφή. Ταυτίζεται συνεπώς με πολιτικές και διαδικασίες της επιχείρησης (π.χ. για τις συμβάσεις, την εξυπηρέτηση πελατών), με υποδομές και συστήματα που χρησιμοποιούνται (π.χ. servers, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, USB sticks, CRM, POS), με πράξεις αυτοδέσμευσης της διοίκησης (π.χ. Κώδικες Δεοντολογίας και συστήματα πιστοποίησης), με το ανθρώπινο δυναμικό (π.χ. διαδικασίες προσλήψεων, συμβάσεις προσωπικού, ομαδικά συμβόλαια ασφάλισης, βιογραφικά σημειώματα και συνεντεύξεις), αλλά κυρίως με την κουλτούρα της επιχείρησης. Δηλαδή αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της επιχείρησης που θέτει στο επίκεντρο τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, θέτει τον οργανισμό σε θέση να αποδείξει με τεκμήρια ότι

¹² Κομνηνός Κόμνιος, GDPR: Η σύμβαση με τον εκτελούντα την επεξεργασία



κατά τη λειτουργία του λαμβάνει όλα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, με σκοπό να διαφυλάξει την ακεραιότητα, διαθεσιμότητα και εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται.

Μέσω του Κανονισμού απαιτείται η αλλαγή φιλοσοφίας και κουλτούρας, καθώς εισάγεται ένα νέο μοντέλο σχέσης (δημιουργία δεσμών εμπιστοσύνης στις συναλλαγές και στις συμβατικές σχέσεις) μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων, μέσω της ενίσχυσης των δικαιωμάτων του πρώτου και της αύξησης των υποχρεώσεων του δεύτερου.

4.1.1 Διαφανής Ενημέρωση

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε πληροφορία που αναφέρεται στα άρθρα 13 και 14 και κάθε ανακοίνωση στο πλαίσιο των άρθρων 15 έως 22 και του άρθρου 34 σχετικά με την επεξεργασία σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση.

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων που προβλέπονται στα άρθρα 15 έως 22. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν αρνείται να ενεργήσει κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου των δεδομένων για να ασκήσει τα δικαιώματά του βάσει των άρθρων 15 έως 22, εκτός αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας αποδείξει ότι δεν είναι σε θέση να εξακριβώσει την ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων.
2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες για την ενέργεια που πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος δυνάμει των άρθρων 15 έως 22 χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, εφόσον απαιτείται, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την εν λόγω παράταση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης. Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα, η ενημέρωση παρέχεται, εάν είναι δυνατόν, με ηλεκτρονικά μέσα, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων ζητήσει κάτι διαφορετικό.
3. Όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν υποκείμενο των δεδομένων συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατά τη λήψη των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οφείλει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α. την ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας,
 - β. τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, κατά περίπτωση,
 - γ. τους σκοπούς της επεξεργασίας για τους οποίους προορίζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και τη νομική βάση για την επεξεργασία,
 - δ. εάν η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ), τα έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο,
 - ε. τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εάν υπάρχουν,



στ. κατά περίπτωση, την πρόθεση του υπευθύνου επεξεργασίας να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό και την ύπαρξη ή την απουσία απόφασης επάρκειας της Επιτροπής ή, όταν πρόκειται για τις διαβιβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 46 ή 47 ή στο άρθρο 49 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, αναφορά στις ενδεδειγμένες ή κατάλληλες εγγυήσεις και τα μέσα για να αποκτηθεί αντίγραφο τους ή στο πού διατέθηκαν.

Εκτός από τις παραπάνω πληροφορίες, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατά τη λήψη των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις εξής επιπλέον πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση θεμιτής και διαφανούς επεξεργασίας:

- α. το χρονικό διάστημα για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, όταν αυτό είναι αδύνατο, τα κριτήρια που καθορίζουν το εν λόγω διάστημα,
- β. την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για πρόσβαση και διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμό της επεξεργασίας που αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων ή δικαιώματος αντίταξης στην επεξεργασία, καθώς και δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων,
- γ. όταν η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α), την ύπαρξη του δικαιώματος να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του οποτεδήποτε, χωρίς να θιγεί η νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση πριν από την ανάκλησή της,
- δ. το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή,

Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να επεξεργαστεί περαιτέρω τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για άλλο σκοπό από εκείνο για τον οποίο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέχθηκαν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, πριν από την εν λόγω περαιτέρω επεξεργασία, πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν.

4.1.2 Αρχή της Λογοδοσίας

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).»

Η αρχή της λογοδοσίας συνιστά ακρογωνιαίο λίθο του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, επιχειρήσεις και οργανισμοί οφείλουν να συμμορφώνονται με όλες τις αρχές προστασίας δεδομένων καθώς και να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση αυτή. Ο ΓΚΠΔ παρέχει στις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς μια σειρά εργαλείων για να τα βοηθά να αποδεικνύουν τη λογοδοσία, ορισμένα εκ των οποίων πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή υποχρεωτικά.

Πιο συγκεκριμένα, σε ορισμένες περιπτώσεις ο διορισμός Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων ή η διεξαγωγή εκτιμήσεων αντίκτυπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (DPIA – Data Protection Impact Assessment) μπορεί να είναι υποχρεωτικά. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν άλλα εργαλεία, π.χ. κώδικες δεοντολογίας και μηχανισμούς πιστοποίησης, για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις αρχές προστασίας δεδομένων.



Τόσο οι κώδικες δεοντολογίας όσο και η πιστοποίηση είναι προαιρετικά μέσα και για αυτόν τον λόγο εξαρτάται από την εταιρεία ή τον οργανισμό να αποφασίσει εάν θα τηρεί έναν συγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας ή εάν θα ζητήσει πιστοποίηση.

Η Αρχή της Λογοδοσίας συναντάται σε πληθώρα σημείων του Κανονισμού όπως αναλύεται ενδεικτικά παρακάτω.

- Άρθρο 7 παρ. 1 ΓΚΠΔ: «Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε **συγκατάθεση**, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων ...».
- Άρθρο 12 παρ. 1 ΓΚΠΔ: «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε πληροφορία που αναφέρεται στα άρθρα 13 και 14 και κάθε ανακοίνωση στο πλαίσιο των άρθρων 15 έως 22 και του άρθρου 34 σχετικά με την επεξεργασία σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση, ιδίως όταν πρόκειται για πληροφορία απευθυνόμενη ειδικά σε παιδιά. Οι πληροφορίες παρέχονται γραπτώς ή με άλλα μέσα, μεταξύ άλλων, εφόσον ενδεικνύεται, ηλεκτρονικώς. Όταν ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, οι πληροφορίες μπορούν να δίνονται προφορικά, υπό την προϋπόθεση ότι η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποδεδειγμένη με άλλα μέσα».
- Άρθρο 12 παρ. 3 ΓΚΠΔ: «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες για την ενέργεια που πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος δυνάμει των άρθρων 15 έως 22 χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, εφόσον απαιτείται...».
- Άρθρο 15 παρ. 3 ΓΚΠΔ: «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία».

Η Αρχή της Λογοδοσίας θεωρείται «ομπρέλα» κάτω από την οποία τίθονται όλες οι αρχές επεξεργασίας του Κανονισμού και οφείλει ο υπεύθυνος επεξεργασίας αφενός να συμμορφώνεται και αφετέρου να αποδεικνύει ανά πάσα στιγμή τη συμμόρφωση του. Οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας και του εκτελούντα την επεξεργασία δεν είναι προκαθορισμένες και σταθερές αλλά διαμορφώνονται ανάλογα με τον κίνδυνο που ενδέχεται να προκύψει από την επεξεργασία, όπως ο κίνδυνος αυτός εκτιμάται ήδη πριν την έναρξη της επεξεργασίας, βάσει της Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων.

4.1.3 Εκτίμηση Αντικτύπου (DPIA)

Το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ εισάγει την έννοια της εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων δεδομένων (Data Privacy Impact Assessment-DPIA), όπως και η οδηγία 2016/6802. Η Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την προστασία αποτελεί μια έννοια σε απόλυτη σύμπνοια με τη φιλοσοφία του Κανονισμού που καλεί για προστασία των υποκειμένων των δεδομένων από «υψηλούς κινδύνους» μέσω του έγκαιρου σχεδιασμού και λήψης όλων των απαραίτητων προληπτικών μέτρων. Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας και ο Εκτελών την Επεξεργασία υποχρεούνται σε τήρηση της αρχής της λογοδοσίας κατά την επεξεργασία δεδομένων, καθώς οι



ενέργειές τους δεν αρκεί να είναι σύμφωνες με τα οριζόμενα στον Κανονισμό αλλά πρέπει και να είναι διαρκώς σε θέση να αποδείξουν ότι έχουν λάβει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη συμμόρφωση αυτή. Η Εκτίμηση Αντικτύπου βοηθάει στην εκπλήρωση και των δύο πτυχών της αρχής της λογοδοσίας. Και αυτό γιατί, ανάλογα με τον κίνδυνο που μπορεί να προκύψει από την επεξεργασία των δεδομένων, όπως η στάθμιση του κινδύνου αυτού προέκυψε κατά την εκπόνηση της Εκτίμησης Αντικτύπου, προκύπτουν και τα μέτρα που θα κριθούν ως ενδεδειγμένα για την αντιμετώπισή του.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας του άρθρου 29¹³, η Εκτίμηση Αντικτύπου «είναι μια διαδικασία που έχει σχεδιαστεί για να περιγράψει την επεξεργασία, να αξιολογήσει την αναγκαιότητα και την αναλογικότητά της και να συνδράμει στη διαχείριση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων που συνεπάγεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την αξιολόγησή τους και τον καθορισμό μέτρων για την αντιμετώπισή τους».

Η εκτίμηση αυτή είναι απαραίτητη κάθε φορά που η επεξεργασία ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (άρθρο 35 παρ. 3), η εκπόνηση της απαιτείται:

- α. όταν πραγματοποιείται συστηματική και εκτενής αξιολόγηση προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ³⁴,
- β. όταν πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα ή
- γ. όταν παρακολουθούνται συστηματικά δημόσια προσπελάσιμοι χώροι σε μεγάλη κλίμακα.

Η Εκτίμηση Αντικτύπου πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- α. περιγραφή των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας και των σκοπών της επεξεργασίας,
- β. εκτίμηση της ανάγκης και της αναλογικότητας της επεξεργασίας,
- γ. εκτίμηση των κινδύνων που ανακύπτουν για τα υποκείμενα των δεδομένων,
- δ. τα προβλεπόμενα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων, για να περιοριστούν οι κίνδυνοι αυτοί.

Γίνεται αντιληπτό, πως η επιτυχία της Εκτίμησης Αντικτύπου συνδέεται άμεσα με το χρονικό σημείο στο οποίο αυτή θα διεξαχθεί. Όσο νωρίτερα εντοπιστούν (κατά το σχεδιασμό ενός νέου έργου, συστήματος ή μιας οποιασδήποτε νέας διαδικασίας), ευρήματα που μπορεί να οδηγούν σε «κίνδυνο» για τα προσωπικά δεδομένα, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ακρίβεια και η αποτελεσματικότητα των μέτρων που θα ληφθούν και θα ενσωματωθούν για την προστασία των δεδομένων αυτών. Παράλληλα με την έγκαιρη εκπόνησή της, παράγοντα επιτυχίας της Εκτίμησης Αντικτύπου αποτελεί και η εμπλοκή των κατάλληλων ανθρώπων, εκείνων με την κατάλληλη εμπειρία και γνώση και, σε κάθε περίπτωση, του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων.

4.1.4 Προστασία των δεδομένων ήδη από το σχεδιασμό και εξ ορισμού (Privacy by design & by default)

Η εξέλιξη της τεχνολογίας στα χρόνια που ακολούθησαν τη θέσπιση της Οδηγίας 95/46/EK χαρακτηρίστηκε αλματώδης. Τα φυσικά πρόσωπα απέκτησαν γρήγορη, εύκολη και οικονομική

¹³ http://www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/GDPR/FILES%20GDPR/WP248%20REV.01_EL.PDF



πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές όπως PC, tablet, smartphones κ.ά., μέσω των οποίων καθημερινά επέτρεπαν την επεξεργασία, ανταλλαγή και μεταφορά των προσωπικών δεδομένων τους από εφαρμογές, συστήματα και ιστοσελίδες. Η διαδικασία παροχής της συγκατάθεσής τους ωστόσο ήταν άτυπη καθώς γινόταν χωρίς καμία ρητή επισήμανση από την πλευρά των υπεύθυνων επεξεργασίας των δεδομένων και, πολύ συχνά, δεν γινόταν καν αντιληπτή.

Με τη διάδοση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ο όγκος και η ποικιλία των προσωπικών δεδομένων που εκτίθενται καθημερινά σε μια ευρεία σφαίρα αποδεκτών και καταλήγουν να είναι διαθέσιμα προς αξιοποίηση και εκμετάλλευση αυξάνεται σε μεγάλο βαθμό. Δυστυχώς, η φιλοσοφία σχεδιασμού πολλών διαδικτυακών και μη εφαρμογών ήταν και, σε κάποιες περιπτώσεις παραμένει, τέτοια που να προάγει τη διάδοση και ελεύθερη κυκλοφορία της πληροφορίας χωρίς να ζητά ρητά και με εύληπτο τρόπο τη συγκατάθεση του χρήστη. Μπορεί κανείς να βρει πληθώρα παραδειγμάτων στα οποία ενθαρρύνεται ο διαμοιρασμός των δεδομένων και σε άλλους χρήστες της ίδιας εφαρμογής. Συχνά μάλιστα, ο τρόπος και η απλότητα με την οποία πολλές ιστοσελίδες προωθούν την διάδοση των δεδομένων επέτρεψε και επιτρέπει την απερισκεπτη έκθεση δεδομένων υποκειμένων τα οποία όχι μόνο δεν συγκατέθεσαν ποτέ σε κάτι τέτοιο, αλλά μάλιστα ουδέποτε υπήρξαν χρήστες τους. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρχιτεκτονική των εφαρμογών δεν περιλαμβάνει καμία διασφάλιση της ενημέρωσης του χρήστη σχετικά με τους κανόνες προστασίας της ιδιωτικότητας, συμβάλλοντας εν μέρει στη γενικότερη άγνοια που παρατηρείται σε επίπεδο υποκειμένων των δεδομένων.

Το άρθρο 25 περιγράφει τις υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας για τήρηση (τεχνικών και οργανωτικών) μέτρων ασφάλειας και προστασίας πριν ακόμα την έναρξη συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (*by design/ by default*). Ανεξάρτητα αν η επεξεργασία είναι ηλεκτρονική ή έγχαρτη. Ειδικότερα, στο άρθρο προβλέπεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού λάβει υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων από την επεξεργασία, εφαρμόζει αποτελεσματικά, τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας, κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα. Τέτοια μέτρα είναι η ψευδωνυμοποίηση, η ελαχιστοποίηση των δεδομένων, και η ενσωμάτωση εγγυήσεων στην επεξεργασία ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του Κανονισμού και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

Η υπερέκθεση των δεδομένων οδήγησε και σε φαινόμενα παραβιάσεων με επακόλουθο να αναπτυχθεί η προβληματική ως προς τους τρόπους ενσωμάτωσης στην τεχνολογία, πρακτικών προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα η ανάγκη για εφεύρεση μεθόδων που θα διευκόλυναν τη σύννομη επεξεργασία χωρίς να απαιτείται τα υποκείμενα των δεδομένων να προβαίνουν σε πρόσθετες ενέργειες.

Η αρχή αυτή ονομάζεται *privacy by default*, και συνίσταται στη διασφάλιση της ιδιωτικότητας ως βασική και κατά κανόνα ενσωματωμένη επιλογή ενός συστήματος, μιας εφαρμογής ή μιας επεξεργασίας. Στόχος είναι η προστασία των μέχρι τώρα αποδεδειγμένα ελάχιστα έως καθόλου ενημερωμένων χρηστών σχετικά με τους κινδύνους κοινοποίησης των δεδομένων του.



Η παράμετρος έχει τη δυνατότητα να εξασφαλίσει σε ικανοποιητικό βαθμό την επαρκή ενημέρωση και συνειδητοποίηση των υποκειμένων ως προς τις συνέπειες της έκθεσης των δεδομένων τους. Εξ ορισμού, οι οργανισμοί θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία με το υψηλότερο επίπεδο προστασίας της ιδιωτικής ζωής (π.χ. μόνο τα απαραίτητα δεδομένα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύντομη περίοδος αποθήκευσης, περιορισμένη προσβασιμότητα) έτσι ώστε εξ ορισμού τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα να μην είναι προσβάσιμα από άοριστο αριθμό φυσικών προσώπων («προστασία δεδομένων εξ ορισμού»).

Η προστασία της ιδιωτικότητας διά του σχεδιασμού (*privacy by design*) μπαίνει βαθύτερα στο ζήτημα και ουσιαστικά προηγείται του σταδίου *privacy by default* αφού απαιτεί τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων κατά το σχεδιασμό ενός συστήματος ως προς:

- α. τον όγκο και την ποιότητα των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία είναι αναγκαία,
- β. την αξιολόγηση των κινδύνων από την επεξεργασία και των επιπτώσεών τους στην ιδιωτικότητα,
- γ. την υιοθέτηση της αρχής της εζ' ορισμού προστασίας.

Απαιτείται επομένως να ληφθούν τα κατάλληλα εκείνα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ήδη από το σχεδιασμό κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών συνιστά χρήσιμο εργαλείο για τη σύννομη συμμόρφωση των οργανισμών καθώς ο σχεδιασμός διαδικασιών, συστημάτων και προϊόντων εξ αρχής με τη φιλοσοφία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων μπορεί να οδηγήσει στην αποτελεσματική διάγνωση και αντιμετώπιση προβλημάτων σε αρχικό επίπεδο και συνεπώς, να μειώσει την πιθανότητα επέλευσης κινδύνων από την επεξεργασία.

Ο Κανονισμός ωστόσο, δεν υπεισέρχεται στον προσδιορισμό των τεχνικών προδιαγραφών που θα πρέπει να πληρούνται προκειμένου να θεωρηθεί σύννομη μια πολιτική προστασίας *by default* και *by design*. Αντίθετα, κάνει ενδεικτική αναφορά σε μέτρα όπως η ψευδωνυμοποίηση των δεδομένων ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας να είναι σε θέση να βελτιώνει τα χαρακτηριστικά ασφάλειας.

5^ο Κεφάλαιο

5.1 Μεθοδολογία έρευνας

Δεδομένου ότι ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων τέθηκε σε ισχύ 25 Μαΐου 2018, (περίπου δύο χρόνια πριν) και το επίπεδο συμμόρφωσης των οργανισμών στην Ελλάδα βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, στην παρούσα διπλωματική θα μας απασχολήσει ιδιαίτερα το επίπεδο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Με βάση τα ανωτέρω, εξετάστηκαν με μορφή ποσοτικής έρευνας οι αντιλήψεις των πολιτών σχετικά με την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων καθώς και ο τρόπος που τα διαχειρίζονται οι οργανισμοί και προβαίνουν σε ενημερώσεις των υποκειμένων. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται αν τα υποκείμενα γνωρίζουν και ασκούν τα δικαιώματά τους έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων τους.

Τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας ήταν τα ακόλουθα:



1. Κατά πόσο και σε ποιο βαθμό γνωρίζουν και έχουν ενημερωθεί οι χρήστες (υποκείμενα των δεδομένων) για το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.
2. Σε ποιο βαθμό γνωρίζουν ότι έχουν δικαιώματα έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων του και μπορούν να τα προστατεύσουν.
3. Οι λόγοι που συνήθως δεν διερευνούν που μεταβιβάζουν τα προσωπικά τους στοιχεία καθώς αντιδρούν με αδιαφορία και προσπερνούν τις δηλώσεις απορρήτου, συγκατάθεσης κτλ. που συναντούν κατά την καταχώρηση προσωπικών τους στοιχείων.
4. Αν έχει υπάρξει συμβάν που να ωθήσει τον χρήστη σε καταγγελία για την προστασία των προσωπικών του δεδομένων. Καθώς και αν γνωρίζουν ότι υπάρχει στη χώρα μας Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η οποία έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, του νόμου 4624/2019, του νόμου 3471/2006 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σκοπός των ερωτημάτων αποτελεί η διεξαγωγή αποτελεσμάτων από κάθε πολίτη, διαφόρων ηλικιών και επαγγελμάτων, ώστε να συμπεράνουμε κατά προσέγγιση την κατάσταση που επικρατεί γύρω από το κρίσιμο ζήτημα της προστασίας των δεδομένων.

Η ερευνητική προσέγγιση του θέματος διεξήχθη με ποσοτική έρευνα. Στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας, η συλλογή δεδομένων και πληροφοριών πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ψηφιακού ερωτηματολογίου. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν Έλληνες πολίτες διαφόρων ειδικοτήτων και ηλικιών. Για τις ανάγκες της έρευνας, απαντήθηκαν 115 ερωτηματολόγια κατά τη χρονική περίοδο 29-10-2019 έως 15-12-2019.

5.2 Ποσοτική προσέγγιση – Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας (βλ. Παράρτημα 1) αποτελείται από δύο κύρια μέρη. Στο πρώτο μέρος αναζητούνται οι γενικές πληροφορίες ταυτότητας όπως φύλο, ηλικία, επάγγελμα. Αυτές οι πληροφορίες μας επιτρέπουν να εντοπίσουμε αν τα αποτελέσματα της μελέτης ποικίλουν σε διαφορετικές ομάδες πολιτών. Για παράδειγμα, όπως θα διαπιστώσουμε κατωτέρω στα αποτελέσματα της έρευνας, οι ηλικίες άνω των τριάντα (30) ετών δήλωσαν σε μεγαλύτερο βαθμό έναντι των ηλικιών κάτω των τριάντα (30) ετών ότι γνωρίζουν τα δικαιώματα που εγγυάται ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων καθώς και έχουν προβεί στην άσκηση αυτών.

Στο δεύτερο μέρος, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά δέκα ερωτήσεων κλειστού τύπου εξετάζετε κυρίως αν γνωρίζουν οι πολίτες για την ισχύ του Γενικού Κανονισμού καθώς και των δικαιωμάτων των υποκειμένων που εισάγει. Πιο συγκεκριμένα, οι ερωτώμενοι κρίθηκαν να απαντήσουν ερωτήματα καθημερινότητας αναφορικά με την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, ώστε να εξετάσουμε από τη μία αν είναι ενημερωμένοι και έχουν ασκήσει κάποιο από τα δικαιώματα τους έναντι των προσωπικών τους δεδομένων (πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, εναντίωσης, φορητότητας κτλ.), και



από την άλλη τον κρίσιμο παράγοντα αντιμετώπισης των υποκειμένων και της προστασίας των δεδομένων τους από τους οργανισμούς ως υπεύθυνοι επεξεργασίας.

Για τους λόγους αυτούς χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις που θα εκμαίευαν αποτελέσματα τόσο για το επίπεδο ευαισθητοποίησης των ατόμων, όσο και για το επίπεδο συμμόρφωσης των οργανισμών ως προς τη διαχείριση των υποκειμένων. Πιο συγκεκριμένα, οι παρακάτω ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή της έρευνας.

1. Γνωρίζετε το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων;
2. Γνωρίζετε ότι τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, email, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο, ΑΦΜ κτλ.) που συμπληρώσατε σε αίτηση καταστήματος για να γίνετε μέλος, αποτελούν τα προσωπικά σας δεδομένα;
3. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) εγγυάται ορισμένα δικαιώματα. Έχετε ακούσει για καθένα από τα ακόλουθα δικαιώματα;
4. Οι εταιρείες και οι οργανισμοί που έχουν στην κατοχή τους τα προσωπικά σας δεδομένα σας έχουν ενημερώσει για τα δικαιώματά σας; Έχετε διαβάσει κάποια πολιτική των εταιρειών που μεταβιβάζετε τα δεδομένα σας;
5. Γνωρίζετε το σκοπό που έχετε δώσει τη συγκατάθεσή σας για τη χρήση των προσωπικών σας δεδομένων;
6. Ποιοι είναι οι λόγοι που συνήθως δεν διαβάζετε τις δηλώσεις απορρήτου ή τις διαβάζετε μόνο εν μέρει;
7. Θεωρείτε ότι έχετε πλήρη έλεγχο των προσωπικών σας δεδομένων που παρέχετε στο διαδίκτυο;
8. Γνωρίζετε την ύπαρξη και το ρόλο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα;
9. Έχετε προβεί σε καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή για την προστασία των προσωπικών σας δεδομένων;
10. Σε περίπτωση που κάνατε κάποιο αίτημα σχετικά με τα προσωπικά σας δεδομένα, σας απάντησε ο οργανισμός εντός τριάντα (30) ημερών, όπως προβλέπει ο GDPR;

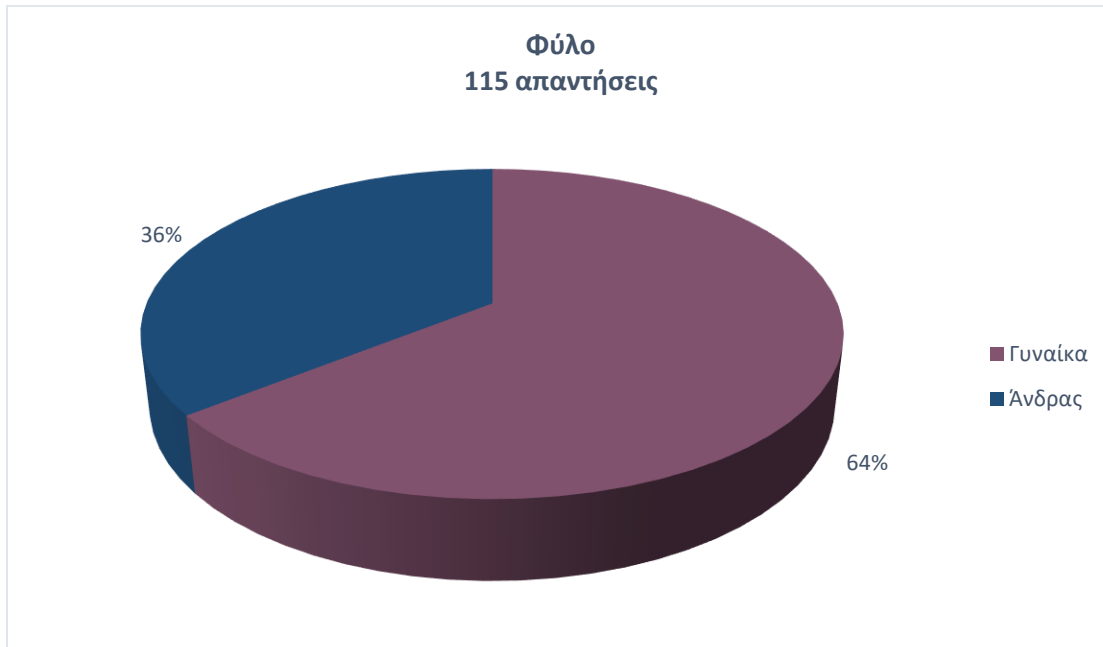
Πλήρης παρουσίαση των ερωτήσεων της έρευνας αναφέρεται στο Παράρτημα 1.

5.3 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Συλλέχθηκαν 115 απόψεις ερωτώμενων. Η διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε με ηλεκτρονική κοινοποίηση του ερωτηματολογίου μέσω της χρήση του εργαλείου Google Forms. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στη συνέχεια μέσα από γραφήματα και πίνακες.

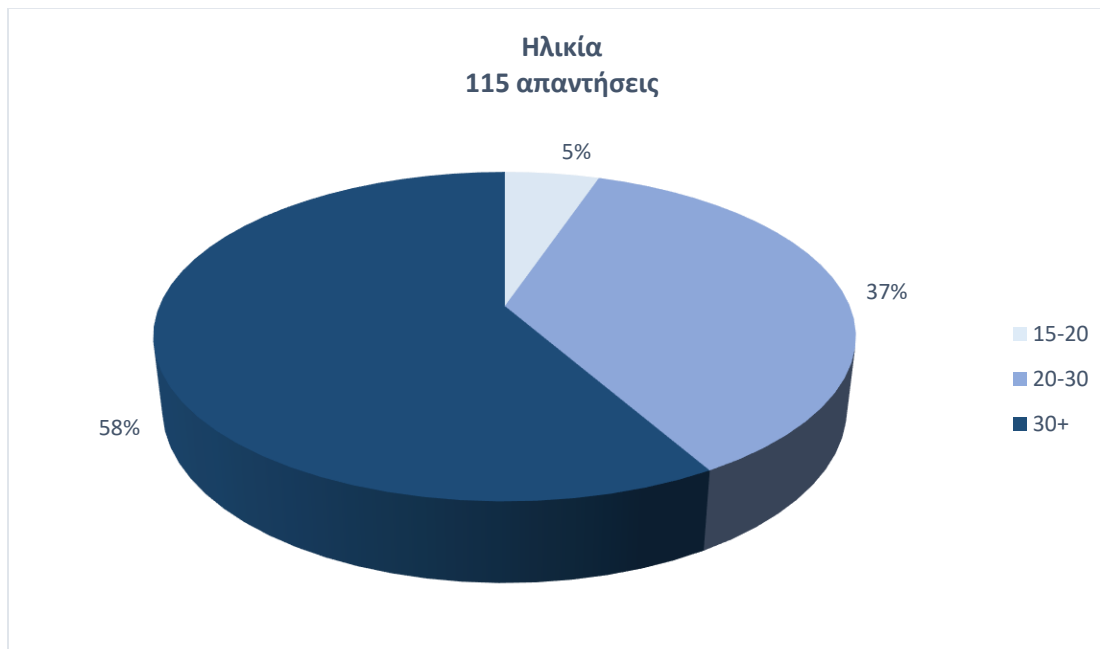


- Από τα δημογραφικά στοιχεία παρατηρούμε ότι το 35,7% του δείγματος είναι άνδρες και το 64,3% είναι γυναίκες (βλ. γράφημα 1).



Γράφημα 1 : Φύλο συμμετεχόντων (Άνδρες 41, Γυναίκες 74)

- Ως προς την ηλικία, το 58,3% των συμμετεχόντων έχουν ηλικία άνω των τριάντα (30+), το 36,5% είναι από 20 έως 30 ετών, και το υπόλοιπο 5,2% αντιστοιχεί στους συμμετέχοντες ηλικίας 15 έως 20 ετών (βλ. γράφημα 2).



Γράφημα 2 : Ηλικιακή κατανομή συμμετεχόντων (15-20 = 6, 20-30 = 42, 30+ = 67)

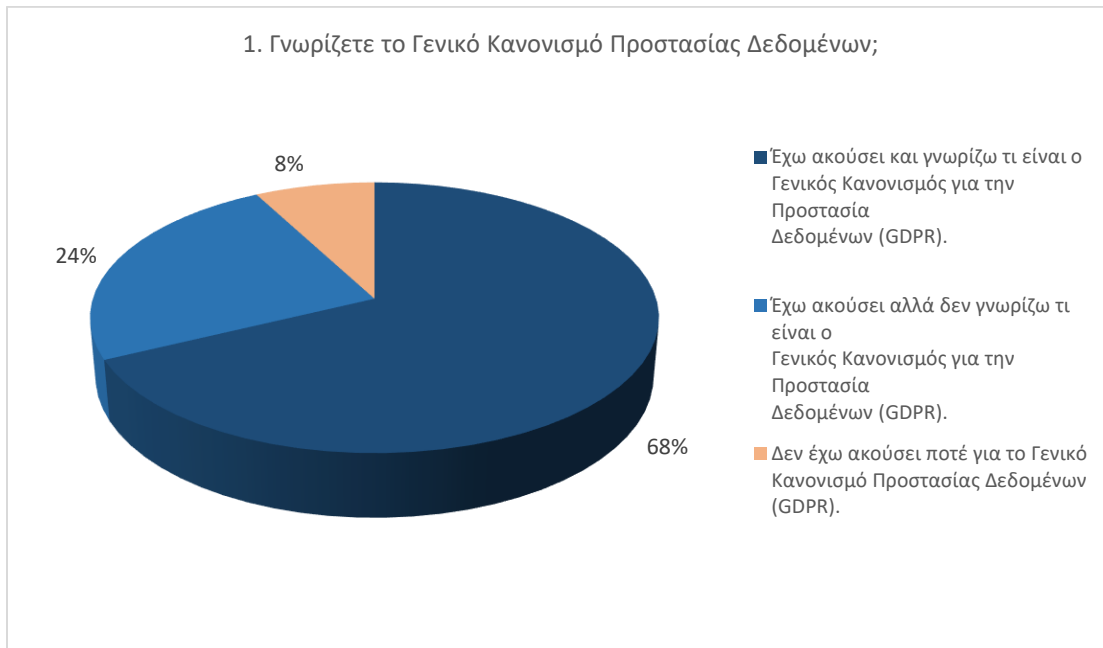
- Υπάρχει μεγάλος εύρος ειδικοτήτων όπως παρατηρείτε στον ακόλουθο πίνακα.

Επαγγέλματα συμμετεχόντων
1. Δημόσιοι υπάλληλοι
2. Ιδιωτικοί υπάλληλοι
3. Ελεύθεροι επαγγελματίες
4. Μαθητές – Φοιτητές
5. Εκπαιδευτικοί
6. Σύμβουλοι
7. Τραπεζικοί υπάλληλοι
8. Ιατροί
9. Δικηγόροι
10. Οικονομολόγοι
11. Δημοσιογράφοι
12. Εργαζόμενοι σε χώρους εστίασης
13. Πωλητές
14. Οικιακά

Πίνακας 1: Επαγγέλματα Συμμετεχόντων

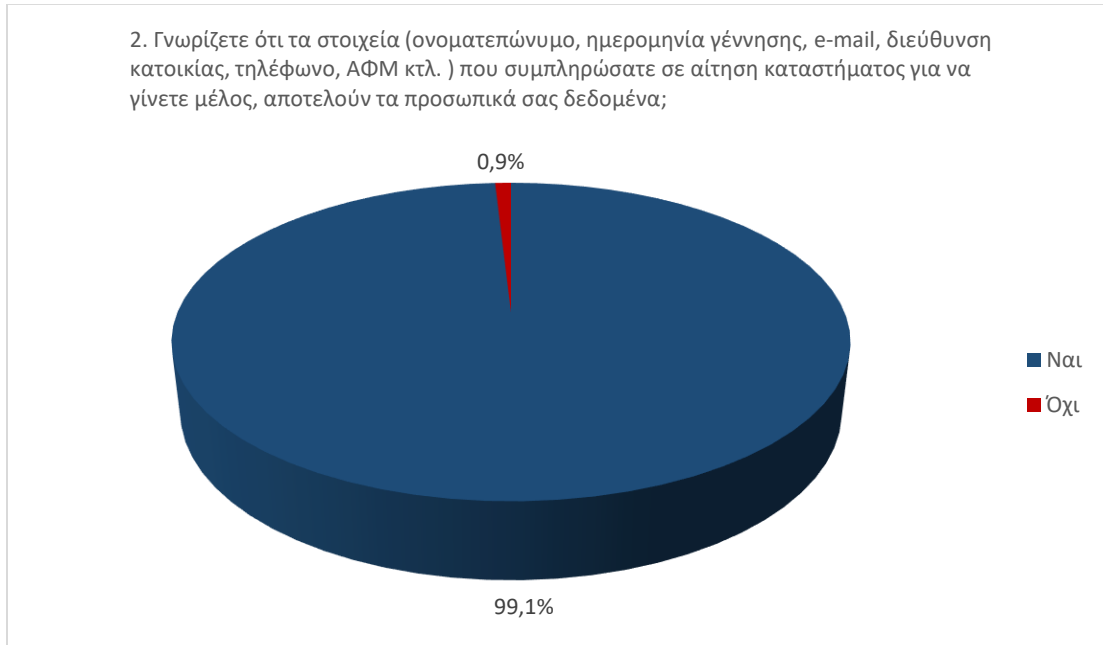


- Στην πρώτη ερώτηση «Γνωρίζετε το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων;» το 67,8% έχει ακούσει και γνωρίζει τι είναι ο ΓΚΠΔ, ένα άλλο 24,3% έχει ακούσει αλλά δεν γνωρίζει τι είναι ο ΓΚΠΔ και το 7,8% δεν έχουν ακούσει ποτέ για τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.



Γράφημα 3: Απαντήσεις 1^{ης} Ερώτησης

- Στη δεύτερη ερώτηση «Γνωρίζετε ότι τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, e-mail, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο, ΑΦΜ κτλ.) που συμπληρώσατε σε αίτηση καταστήματος για να γίνετε μέλος, αποτελούν τα προσωπικά σας δεδομένα;» το 99,1% δήλωσε πως γνωρίζει πως όλα τα αναφερόμενα αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Μόνο ένας από τους ερωτώμενους δήλωσε ότι δεν γνωρίζει πως θεωρούνται τα στοιχεία αυτά προσωπικά δεδομένα.

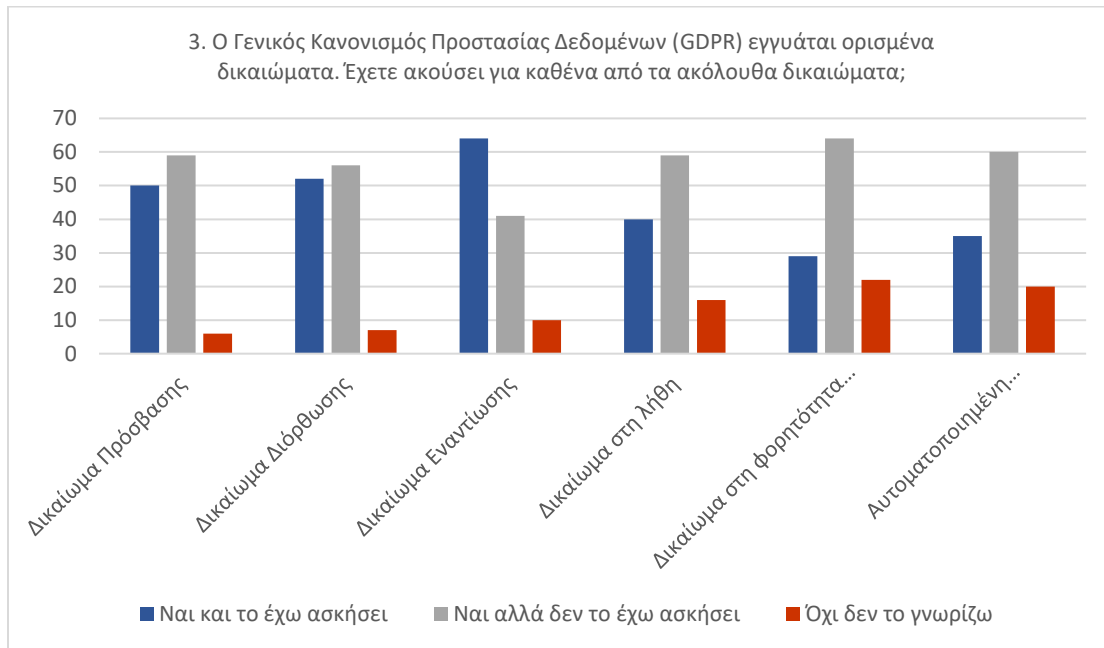


Γράφημα 4: Απαντήσεις 2^{ης} Ερώτησης

- Στην τρίτη ερώτηση «**Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) εγγυάται ορισμένα δικαιώματα. Έχετε ακούσει για καθένα από τα ακόλουθα δικαιώματα;**»
 - Το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα
 - 50 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
 - 59 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
 - 6 ερωτώμενοι δεν το γνωρίζουν.
 - Το δικαίωμα διόρθωσης των προσωπικών δεδομένων
 - 52 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
 - 56 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
 - 7 ερωτώμενοι δεν το γνωρίζουν.
 - Το δικαίωμα να αρνηθούν τη λήψη άμεσου μάρκετινγκ.
 - 64 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
 - 41 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
 - 10 ερωτώμενοι δεν το γνωρίζουν.
 - Το δικαίωμα διαγραφής των προσωπικών δεδομένων
 - 40 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
 - 59 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
 - 16 ερωτώμενοι άτομα δεν το γνωρίζουν.
 - Το δικαίωμα μεταφοράς των δεδομένων (φορητότητα)
 - 29 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
 - 64 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
 - 22 ερωτώμενοι δεν το γνωρίζουν.
 - Το δικαίωμα μη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων

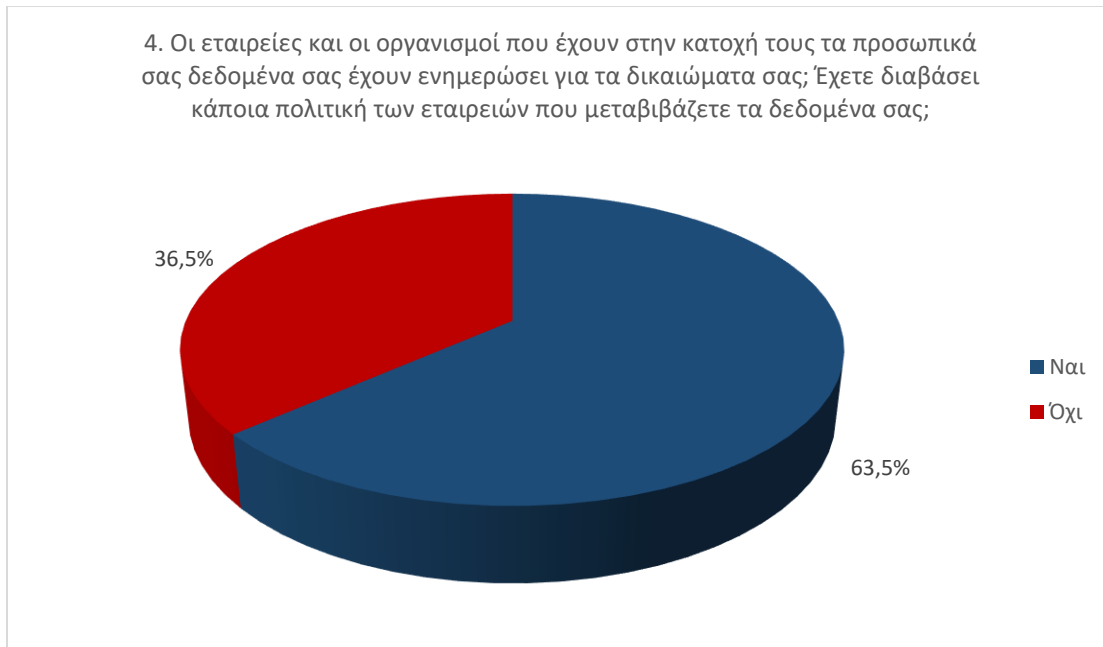


- 35 ερωτώμενοι το γνωρίζουν και το έχουν ασκήσει.
- 60 ερωτώμενοι το γνωρίζουν αλλά δεν το έχουν ασκήσει.
- 20 ερωτώμενοι δεν το γνωρίζουν καν.



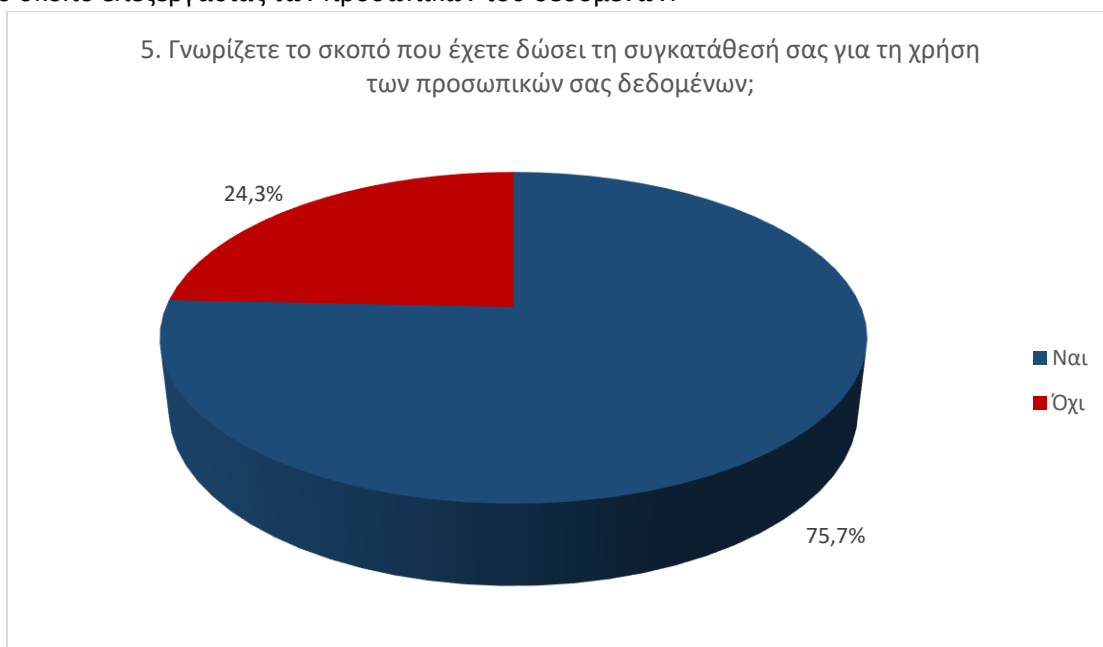
Γράφημα 5: Απαντήσεις 3^{ης} Ερώτησης

- Στην τέταρτη ερώτηση «Οι εταιρείες και οι οργανισμοί που έχουν στην κατοχή τους τα προσωπικά σας δεδομένα σας έχουν ενημερώσει για τα δικαιώματά σας; Έχετε διαβάσει κάποια πολιτική των εταιρειών που μεταβιβάζετε τα δεδομένα σας;» το 63,5% των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι έχουν διαβάσει κάποια πολιτική, ενώ το 36,5% δήλωσε πως δεν έχουν διαβάσει πολιτική εταιρείας που μεταβιβάζουν τα δεδομένα τους.



Γράφημα 6: Απαντήσεις 4^{ης} Ερώτησης

- Στην Πέμπτη ερώτηση «**Γνωρίζετε το σκοπό που έχετε δώσει τη συγκατάθεσή σας για τη χρήση των προσωπικών σας δεδομένων;**» το 75,7 των ερωτώμενων απάντησε πως γνωρίζει το σκοπό που έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, ενώ το υπόλοιπο 24,3% έχει δώσει η συγκατάθεση του χωρίς να γνωρίζει το σκοπό επεξεργασίας των προσωπικών του δεδομένων.



Γράφημα 7: Απαντήσεις 5^{ης} Ερώτησης



➤ Στην έκτη ερώτηση «**Ποιοι είναι οι λόγοι που συνήθως δεν διαβάζετε τις δηλώσεις απορρήτου ή τις διαβάζετε μόνο εν μέρει;**» (επιλογή πολλαπλών απαντήσεων)

- Το 80,9% (93 άτομα) τις βρίσκουν υπερβολικά μακροσκελείς για να τις διαβάσουν.
- Το 23,5 (27 άτομα) τις βρίσκουν ασαφείς ή δυσνόητες.
- Το 29,6% (34 άτομα) τους αρκεί να δουν ότι οι ιστότοποι διαθέτουν Πολιτική Απορρήτου.
- Το 6,1% (7 άτομα) πιστεύει ότι ο νόμος θα τους προστατεύσει σε οποιαδήποτε περίπτωση.
- Το 7% (8 άτομα) θεωρούν ότι δεν είναι σημαντικό να τις διαβάσουν.
- Το 11,3% (13 άτομα) πιστεύουν ότι οι ιστότοποι δεν θα τις τηρήσουν.
- Το 0,9% (1 άτομο) δεν γνωρίζει που να τις βρουν.
- Το 5,2% (6 άτομα) δήλωσαν για άλλους λόγους...



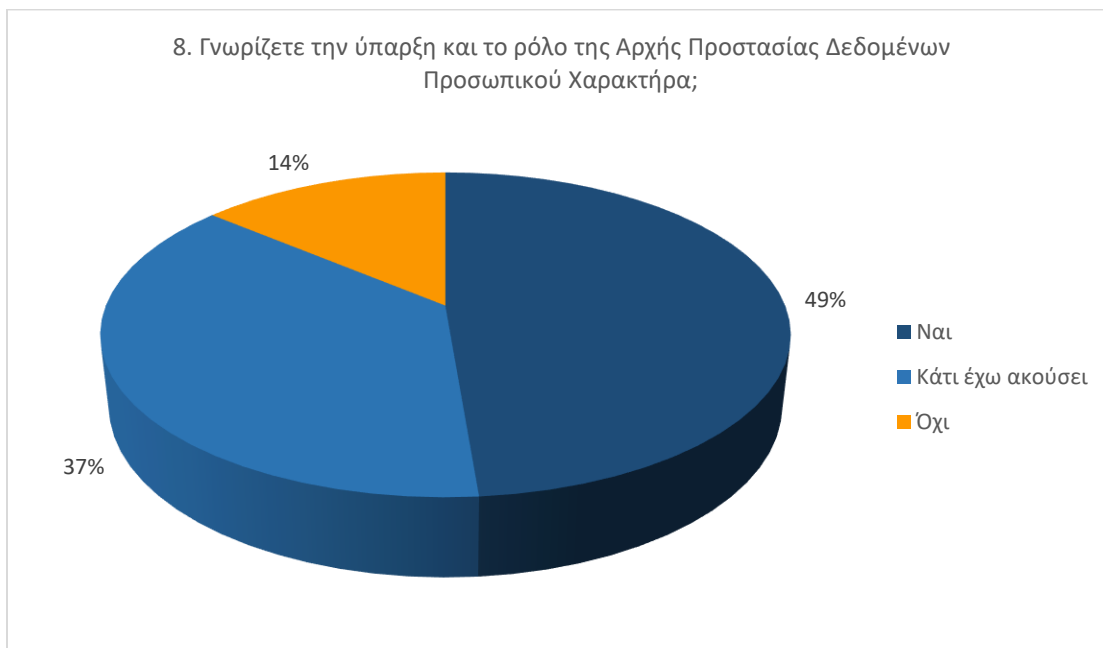
Γράφημα 8: Απαντήσεις 6^{ης} Ερώτησης

➤ Στην έβδομη ερώτηση «**Θεωρείτε ότι έχετε πλήρη έλεγχο των προσωπικών σας δεδομένων που παρέχετε στο διαδίκτυο;**» το 3,5% θεωρούν ότι έχουν πλήρη έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων, το 67% δεν είναι σίγουροι για τον έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων, ενώ ένα άλλο 29,5% θεωρεί ότι δεν έχουν πλήρη έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων.



Γράφημα 9: Απαντήσεις 7^{ης} Ερώτησης

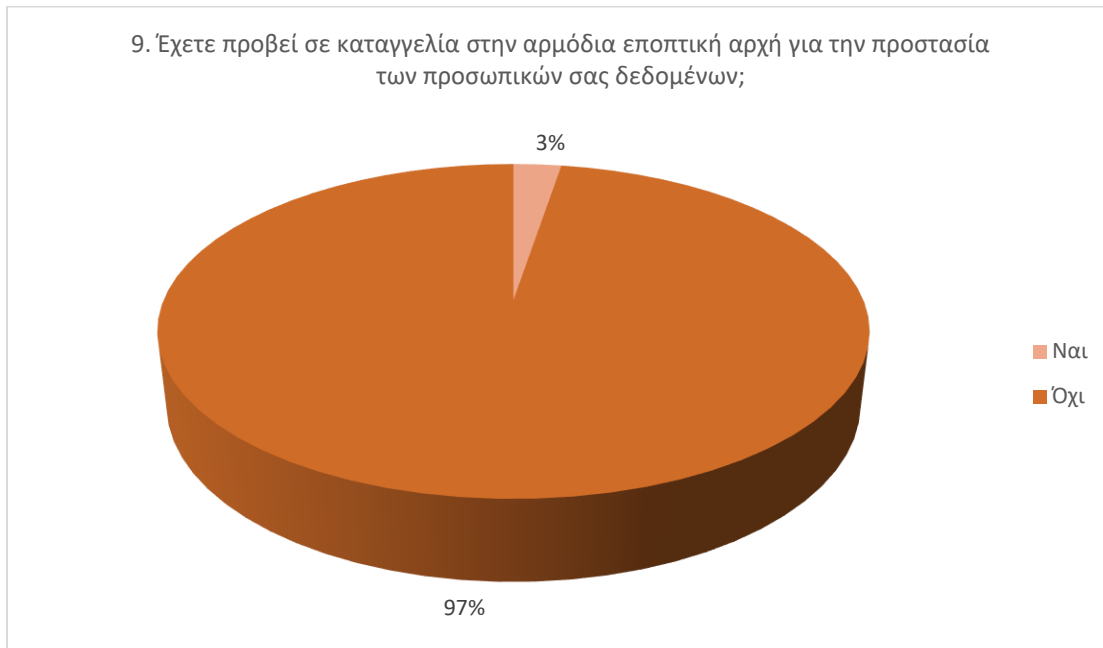
- Στην όγδοη ερώτηση «**Γνωρίζετε την ύπαρξη και το ρόλο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα;**» το 48,7% των συμμετεχόντων γνωρίζει την ύπαρξη της ΑΠΔΠΧ, το 37,4% κάτι έχει ακούσει για την ΑΠΔΠΧ, ενώ το 13,9% δεν γνωρίζει για την ΑΠΔΠΧ.



Γράφημα 10: Απαντήσεις 8^{ης} Ερώτησης



- Στην ένατη ερώτηση «**Έχετε προβεί σε καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή για την προστασία των προσωπικών σας δεδομένων;**» το 97,4% δεν έχει προβεί σε καταγγελία, μόνο το 2,6% έχει προβεί σε καταγγελία.



Γράφημα 11: Απαντήσεις 9ης Ερώτησης

- Στην τελευταία ερώτηση «**Σε περίπτωση που κάνατε κάποιο αίτημα σχετικά με τα προσωπικά σας δεδομένα, σας απάντησε ο οργανισμός εντός τριάντα (30) ημερών, όπως προβλέπει ο GDPR;**» το 93,9% δεν έχει κάνει κάποιο αίτημα, το 2,6 έλαβε απάντηση σε διάστημα 30 ημερών, το 1,7% δεν έχει λάβει απάντηση εντός 30 ημερών, 1,7% δεν έλαβα καμία απάντηση από τον οργανισμό.



Γράφημα 12: Απαντήσεις 10^{ης} Ερώτησης

Συμπερασματικά, η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας παρουσιάζει πως το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων είναι σχετικά καλά ενημερωμένοι για τη θέσπιση του Γενικού Κανονισμού, τους νέους κανόνες προστασίας δεδομένων, τα δικαιώματά τους και την ύπαρξη της εθνικής αρχής προστασίας των δεδομένων, στην οποία μπορούν να απευθύνονται για να ζητήσουν βοήθεια όταν παραβιάζονται τα δικαιώματά τους. Το επίπεδο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ατόμων για την προστασία των δεδομένων με την έναρξη του Κανονισμού έχει διαμορφωθεί πλήρως, κάτι που σημαίνει πως το σύνολο των οργανισμών πρέπει να μετατρέψουν τις απαιτήσεις συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.



6^ο Κεφάλαιο

6.1 Συμπεράσματα

Ανακεφαλαιώνοντας, η αλματώδης πρόοδος της τεχνολογίας, αδιαμφισβήτητα προάγει τη χρήση κάθε νέου τεχνολογικού ευρήματος καθώς επιφέρει μια σειρά από θετικές επιπτώσεις στο σύνολο της κοινωνίας. Ταυτόχρονα όμως, δημιουργεί ένα «γκρίζο τοπίο», το οποίο περιλαμβάνει την προστασία της ιδιωτικότητας και της ασφάλειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο λοιπόν των σύγχρονων απαιτήσεων, θεσμοθετήθηκε ο Γενικός Κανονισμός 2016/679 ΕΕ, ο οποίος είναι ένα νομοθέτημα που διαμορφώνει ένα ολοκληρωμένο συνεκτικό νομικό πλαίσιο με ομοιόμορφη εφαρμογή στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ. Διευρύνει τα δικαιώματα των υποκειμένων, αυξάνει τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία των δεδομένων και καθορίζει τις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης καθώς και τις κυρώσεις για όσους δεν τηρούν τις διατάξεις του Κανονισμού. Ενισχύει την εμπιστοσύνη, παρέχοντας και πάλι στα άτομα τον έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων, ενώ ταυτόχρονα εγγυάται την ελεύθερη ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας διαπιστώθηκε ότι τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο τα προσωπικά δεδομένα υφίσταται ένα ισχυρό νομικό και θεσμικό “τοίχος” προστασίας, το οποίο προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που προκύπτουν από τις σύγχρονες απαιτήσεις της τεχνολογίας. Αναμφίβολα, όμως παρατηρείται πως τόσο διάφοροι οργανισμοί όσο και τα φυσικά πρόσωπα δεν έχουν κατανοήσει την προστασία της ιδιωτικότητας και δεν έχουν υιοθετήσει πλήρως την κουλτούρα ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων.

Είναι σημαντικό να μετατραπεί η κουλτούρα σεβασμού και προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε πυρήνα της καθημερινής λειτουργίας, καθώς κάθε ο οργανισμός που πληροί της απαιτήσεις θα αποκτήσει αυτόματα ένα «ανταγωνιστικό πλεονέκτημα». Διότι θα είναι εκείνος που θα είναι διαρκώς σε θέση να αποδείξει σε κάθε φυσικό πρόσωπο (που θα έχει το ρόλο του πελάτη, τον εργαζόμενο), όχι μόνο ότι έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων τους, αλλά και ότι είναι διαρκώς σε θέση να τα διατηρεί προστατευμένα. Ο ρόλος των επιχειρήσεων ως υπεύθυνοι επεξεργασίας θα μπορούσε να μελετηθεί σε περαιτέρω έρευνα.



Βιβλιογραφία

[1] Οδηγία 95/46/ΕΚ

[2] ν.2472/1997

[3] Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων

[4] Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)

[5] Αλεξανδροπούλου – Αιγυπτιάδου, Ε. (2016). Προσωπικά Δεδομένα. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη

[6] Γκρίτζαλης Σ. , Λαμπρινουδάκης Κ. , Κάτσικας Σ. και Μήτρου Λ . (2010). Η Προστασία της Ιδιωτικότητας και τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών – Τεχνικά και Νομικά θέματα. Αθήνα: Παπασωτηρίου

[7] Τσόλιας Γ (2017). GDPR – Υποχρεώσεις συμμόρφωσης στον Γενικό Κανονισμό Προσωπικών Δεδομένων, IT Security, 49/2017, σελ. 6-10

[8] Κομνηνός Κόμνιος, GDPR: Η σύμβαση με τον εκτελούντα την επεξεργασία

[9] https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-constitutes-data-processing_el

[10] https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,209342&_dad=portal&_schema=PORTAL

[11] <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/prosopika-dedomena-ta-dikaiomata-ton-politon-me-vasi-ton-gdpr-infographic>



Πίνακας Εικόνων και Γραφημάτων

		Σελίδα
1.	Εικόνα 1: Αρχές Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	16
2.	Εικόνα 2: Έγκυρη Συγκατάθεση σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ	19
3.	Εικόνα 3: Δικαιώματα Υποκειμένων των Δεδομένων	27
4.	Γράφημα 1 : Φύλο συμμετεχόντων	37
5.	Γράφημα 2 : Ηλικιακή κατανομή συμμετεχόντων	38
6.	Πίνακας 1: Επαγγέλματα Συμμετεχόντων	38
7.	Γράφημα 3: Απαντήσεις 1ης Ερώτησης	39
8.	Γράφημα 4: Απαντήσεις 2ης Ερώτησης	40
9.	Γράφημα 5: Απαντήσεις 3ης Ερώτησης	41
10.	Γράφημα 6: Απαντήσεις 4ης Ερώτησης	42
11.	Γράφημα 7: Απαντήσεις 5ης Ερώτησης	42
12.	Γράφημα 8: Απαντήσεις 6ης Ερώτησης	43
13.	Γράφημα 9: Απαντήσεις 7ης Ερώτησης	44
14.	Γράφημα 10: Απαντήσεις 8ης Ερώτησης	44
15.	Γράφημα 11: Απαντήσεις 9ης Ερώτησης	45
16.	Γράφημα 12: Απαντήσεις 10ης Ερώτησης	46



Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο (μέσω Google Forms)

<https://forms.gle/NQbxUBBbkqY7msn6>



GDPR & ΧΡΗΣΤΕΣ

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί ερευνητικό μέρος της διπλωματικής εργασίας της μεταπτυχιακής φοιτήτριας Γούναρη Αικατερίνης του ΠΜΣ Ασφάλεια Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς, με θέμα «GDPR και χρήστες: Κατανόηση των δικαιωμάτων, ευκολία εξάσκησης και διαπίστωση των privacy by design λειτουργιών».

Next

Page 1 of 3

Never submit passwords through Google Forms.

This form was created inside of Systems Security Laboratory-University of Piraeus. [Report Abuse](#)

Google Forms



GDPR & ΧΡΗΣΤΕΣ

Η συμπλήρωση του παρόντος ερωτηματολογίου είναι ανώνυμη.

* Για την ορθή προβολή του Ερωτηματολογίου από κινητή συσκευή συνιστάται η χρήση οριζόντιας προβολής.

Φύλο *

- Γυναίκα
- Άνδρας

Ηλικία *

- 15-20
- 20-30
- 30+

Επάγγελμα *

Your answer

Back

Next

Page 2 of 3



Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων - ΓΚΠΔ (General Data Protection Regulation - GDPR)

1. Γνωρίζετε το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων; *

- Έχω ακούσει και γνωρίζω τι είναι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR).
- Έχω ακούσει αλλά δεν γνωρίζω τι είναι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR).
- Δεν έχω ακούσει ποτέ για το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR).

2. Γνωρίζετε ότι τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, e-mail, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο, ΑΦΜ κτλ.) που συμπληρώσατε σε αίτηση καταστήματος για να γίνετε μέλος, αποτελούν τα προσωπικά σας δεδομένα; *

- Ναι
- Όχι



3. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) εγγυάται ορισμένα δικαιώματα. Έχετε ακούσει για καθένα από τα ακόλουθα δικαιώματα: *

	Ναι και το έχω ασκήσει.	Ναι αλλά δεν το έχω ασκήσει.	Όχι δεν το γνωρίζω.
Το δικαίωμα για πρόσβαση στα δεδομένα σας	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το δικαίωμα να διορθώσετε τα δεδομένα σας εάν είναι λανθασμένα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το δικαίωμα να αρνηθείτε τη λήψη άμεσου μάρκετινγκ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το δικαίωμα να διαγραφούν τα δεδομένα σας και να ξεχαστούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το δικαίωμα μεταφοράς των δεδομένων σας από έναν οργανισμό σε άλλον	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το δικαίωμα να έχετε λόγο όταν οι αποφάσεις είναι αυτοματοποιημένες (π.χ ένας	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



4. Οι εταιρείες και οι οργανισμοί που έχουν στην κατοχή τους τα προσωπικά σας δεδομένα σας έχουν ενημερώσει για τα δικαιώματά σας; Έχετε διαβάσει κάποια πολιτική των εταιρειών που μεταβιβάζετε τα δεδομένα σας; *

- Ναι
 Όχι

5. Γνωρίζετε το σκοπό που έχετε δώσει τη συγκατάθεσή σας για τη χρήση των προσωπικών σας δεδομένων; *

- Ναι
 Όχι

6. Ποιοί είναι οι λόγοι που συνήθως δεν διαβάζετε τις δηλώσεις απορρήτου ή τις διαβάζετε μόνο εν μέρει; (επιλογή πολλαπλών απαντήσεων)

- Τις βρίσκετε υπερβολικά μακροσκελείς για να τις διαβάσετε.
 Τις βρίσκετε ασαφείς ή δυσνόητες.
 Σας αρκεί να δείτε ότι οι ιστότοποι διαθέτουν Πολιτική Απορρήτου.
 Πιστεύετε ότι ο νόμος θα σας προστατεύσει σε οποιαδήποτε περίπτωση.
 Δεν θεωρείτε ότι είναι σημαντικό να τις διαβάσετε.
 Πιστεύετε ότι οι ιστότοποι δεν θα τις τηρήσουν.
 Δεν γνωρίζετε πού να τις βρείτε.
 Άλλο...



7. Θεωρείτε ότι έχετε πλήρη έλεγχο των προσωπικών σας δεδομένων που παρέχετε στο διαδίκτυο;

- Έχω πλήρη έλεγχο των προσωπικών μου δεδομένων.
- Δεν είμαι σίγουρος/-η για τον έλεγχο των προσωπικών μου δεδομένων
- Δεν έχω πλήρη έλεγχο των προσωπικών μου δεδομένων.

8. Γνωρίζετε την ύπαρξη και το ρόλο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα; *

- Ναι
- Κάτι έχω ακούσει.
- Όχι

9. Έχετε προβεί σε καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή για την προστασία των προσωπικών σας δεδομένων;

- Ναι
- Όχι

10. Σε περίπτωση που κάνατε κάποιο αίτημα σχετικά με τα προσωπικά σας δεδομένα, σας απάντησε ο οργανισμός εντός τριάντα (30) ημερών, όπως προβλέπει ο GDPR; *

- Ναι, έλαβα απάντηση σε διάστημα τριάντα ημερών.
- Όχι, έλαβα απάντηση μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία των τριάντα ημερών.
- Δεν έλαβα καμία απάντηση από τον οργανισμό.
- Δεν έχω κάνει αίτημα σχετικά με τα προσωπικά μου δεδομένα.

Back

Submit

Page 3 of 3